

Kariūnas

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJOS ŽURNALAS

ISSN 2029-6045

2018 m. Nr. 3 (138)

OUR WEAPON, OUR EDUCATION – FOR OUR HOMETLAND LITHUANIA

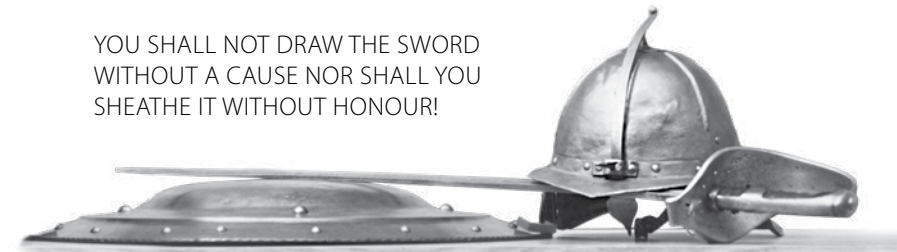
MŪSŲ GINKLAS, MŪSŲ MOKSLAS – LIETUVAI TĖVYNEI!

Generolo Jono Žemaičio karo akademijos absolventai

Giedrės Maksimovicz nuotrauka

YOU SHALL NOT DRAW THE SWORD
WITHOUT A CAUSE NOR SHALL YOU
SHEATHE IT WITHOUT HONOUR!

BE REIKALO NEPAKELK, BE GARBĖS NENULEISK!

ŠIAME NUMERYJE:

3 Karo akademijos viršininko
brg. gen. Algio Vaičeliūno
sveikinimo kalba

5 Priesaikos ceremonija

7 Paveldas aplink mus, arba Kai
po Akademijos teritoriją
vaikštinėjo mamutai

12 25 metai be okupacinės
kariuomenės

18 Priklausomybių prevencija
kariūnų ugdymo procese

21 NATO priešakinių pajėgų
kovinės grupės karių „virtuvė“

26 Kovos menų turnyre Kaune
– Akademijos auklėtinio
pergalingas debiutas

28 Geriausias kariūnas

30 Karininko ugdytojo portretas
žurnalo „Mūsų žinynas“ (1921–
1940) publikacijose

34 Generolo Jono Žemaičio
Lietuvos karo akademijos
Karo mokslų ir technologijų
biblioteka

38 / 44 Akademijos pulsas

39 Pavasario sesijos rezultatai

42 Normundui Valteriui atminti

43 Ir žvalgai nori šaudyti kaip
snaiperiai...

46 Tarptautinės karinio sporto ir
šaudymo varžybos

48 „Šokte marš“ – kariūnų vieša
paslaptis

49 Studijos Brno gynybos
universitete

50 Diplomai minint Valstybės
dieną

52 Studijos

Žurnalas „Kariūnas“
2018 m. Nr. 3 (138)
Leidžiamas nuo 1932 m. spalio 25 d.
ISSN 2029-6045

REDAKcinė KOLEGIJA

VYRIAUSIASIS REDAKTORIUS
dim. plk. lt. dr. Gintautas SURGAILIS
(Gintautas.Surgailis@mil.lt,
tel. (8 5) 210 3674, KATT 24 674)

**VYRIAUSIOJO REDAKTORIAUS
PAVADUOTOJAS**
doc. dr. Manvydas VITKŪNAS
(Manvydas.Vitkunas@lka.lt)

NARIAI

mjr. Paulius DILIŪNAS
Ugdymo klausimai
(Paulius.Diliunas@mil.lt)

mjr. dr. Violeta PAKENIENĖ
Universitetinės ir karinės studijos
(Violeta.Pakeniene@mil.lt)

kpt. Dmitrij SIDENICA
Kariūnų bataliono veikla
(Dmitrij.Sidenica@mil.lt)

**doc. dr. Rolanda KAZLAUSKAITĖ
MARKELIENĖ**
Studijų kokybė
(Rolanda.Kazlauskaite@mil.lt)

doc. dr. Dalia PRAKAPIENĖ
Akademinės bendruomenės gyvenimas
(Dalia.Prakapiene@lka.lt)

krn. Vytenė DAGYTĖ
Laisvalaikis
(Vytenė.Dagytė@lka.lt)

krn. Giedrė GRIGŪNAITĖ
Kariūnų studijos
(Giedre.Grigunaite@lka.lt)

krn. Povilas MASIONIS
Tarptautiniai ryšiai
(Povilas.Masionis@lka.lt)

krn. Ieva MAŽLEKAITĖ
Karo mokslai
(Ieva.Mazlekaite@lka.lt)

krn. Miglė NEMANYTĖ
Sportas
(Migle.Nemanyte@lka.lt)

krn. Irenijus TRĖČIOKAS
Gyvenimas baigus Akademiją
(Irenijus.Treciokas@lka.lt)

ŽURNALĄ RENGIA

Nijolė ANDRIUŠIENĖ
Kalbos redaktorė

Laima ADLYTĖ
Dizainerė

Irena GATAVECKIENĖ
Fotografė

SPAUSDINO

Lietuvos kariuomenės
Karo kartografijos centras,
Muitinės g. 4, Domeikava,
LT-54359 Kauno r.
Tiražas 1000 egz.
Užsakymas GL-503
Žurnalas platinamas nemokamai.
Leidžiamas kas trys mėnesiai.

**GENEROLO JONO ŽEMAIČIO
LIETUVOS KARO AKADEMIJA**
Šilo g. 5A, LT-10322 Vilnius

Dėl žurnalo įsigijimo prašome kreiptis:
(8 5) 210 3526, (8 5) 210 3523;
KATT 24 526, 24 523

Giedrės Maksimovicz nuotrauka

Kiekvienas mintyse galite greitai suskaičiuoti, kelinta jūsų gyvenime yra ši mokslo metų pradžia. Turbūt suskaičiavote įvairiai – nuo tryliktos iki šešiasdešimtos. Mokymosi procesas – tai nuolat besisukantis ratas, kuris tarpniais virsta iš mokymosi į mokymą, tačiau judėti nenustoja visą gyvenimą. Mokymosi visą gyvenimą žavesys yra tai, kad mokymasis – besikartojantis procesas, kuriame mažai kas kartojasi.

Taigi, leiskite pasveikinti visus jus šiandien užsukus naujų mokslo metų naują studijų ratą. Sveikinu su nauju pasiryžimo, naujų siekių ir stiprybės startu!

Labai tikiu ir linkiu, kad ir šie mokslo metai Karo akademijoje būtų kitokie nei praėjusieji. Linkiu, kad visi kartu ir toliau ryžtingai siektume užsibrėžto tikslo keistis, tikslo tobulėti, tikslo būti geriausiems. Visų mūsų vieningos pastangos leidžia mums ryžtingai žengti šiuo keliu nauju Karo akademijos gyvavimo etapu.

Visus metus dirbome, planavome daugybę konceptualių pokyčių, kurie bus pradėti įgyvendinti šiais mokslo metais. Pirmiausia, mūsų 1 kurso kariūnai pradės studijuoti pagal ženkliai atnaujintas bakalauro programas ir galės pasirinkti aiškia, patrauklią specializaciją, taip pat pagal naują kariuomenės vado patvirtintą bazinę karininko lyderio rengimo programą (kurią sudaro ne tik mums visiems gerai žinomi karo mokslų mokomieji dalykai, bet ir nauji, kaip karininkystė, padalinių administravimas, taip pat daug kitų dalykų, suteikiančių kariuomenės vertybių, lyderystės ir kitų žinių, reikalingų vykdant būrio vado funkcijas taikos metu).

Lietuvos karo akademijos viršininkas
brg. gen. ALGIS VAIČELIŪNAS

Šiandien Karo akademijoje mokome 210 kariūnų, siekiančių tapti Lietuvos kariuomenės karininkais ir ateityje perimsiančių Lietuvos kariuomenės valdymą į savo rankas. 54 iš jų savo studijas pradeda tik šiemet.

Gerbiamieji kariūnai, visiems jums linkiu tvirtai žengti pasirinktu keliu, neleisti kasdieniams sunkumams ir iššūkiams sumenkinti tikėjimo tuo, ką darote. Linkiu degti noru siekti žinių ir naujų įgūdžių.

Karo akademijoje studijas tęs 155 pirmosios ir antrosios pakopų iššęstinių studijų studentai. Jiems studijuoti bus ypač nelengva, kadangi neretai studijas reikės derinti su profesine karo tarnyba, kuri šiuo metu yra ypač intensyvi. Linkiu jums stiprybės ir ryžto.

Noriu pasveikinti ir 8 doktorantus. Linkiu jums būti ieškotojais, mąstytojais ir tyrėjais. Jūsų, doktorantai, žinios, požiūris ir įžvalgos neleidžia mūsų mokslo institucijai užsistovėti, verčia ją judėti pirmyn.

Gerbiamieji Karo akademijoje tarnaujantys karininkai ir puskarininkiai, esu dėkingas jums už tarnybą Karo akademijoje, už tai, kad jūs visomis savo išgalėmis stengiatės įgyvendinti LKA misiją ir viziją, kartu su mumis kasdienėmis pastangomis stiprinte Lietuvos karo akademijos pajėgumus, gerinate studijų kokybę ir įvaizdį.

Gerbiamasis krašto apsaugos ministrė, mes nuolat jaučiame jūsų stiprią paramą ir pasitikėjimą Akademija, jai vykdant reformas. Karo akademija ryžtingai siekia įgyvendinti užsibrėžtus tikslus – kelti studijų kokybę ir mokslingumo lygį ir tapti patraukliu Lietuvos gynybos universitetu.

Gerbiamoji Karo akademijos bendruomenė, aš, kaip jūsų vadovas, ir toliau daugiausia savo pastangų ir dėmesio skirsiu jums, nes jūs man esate ir visada būsite svarbiausi.

Johnas Rockefelleris sakė: „Sėkmės paslaptis – daryti įprastus dalykus neįprastai gerai.“ Linkiu jums kasdien rasti jėgų siekti neįprastos darbo, mokslo ir studijų kokybės. Tikiu, kad taip rasite savo darbo prasmę, naujų siekių ir tikėsite savo stiprybėmis.

Visus nuoširdžiai sveikinu pradėjus naujus mokslo metus. Tegul šiais metais kartojasi tik geros mūsų patirtys, o praėjusių mokslo metų išmoktos pamokos teatneša mums sėkmę!

Alfredo Pliadžio nuotraukos

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos žurnalo „Kariūnas“ redakcinė kolegija sveikina Kariūnų batalioną, dėstytojus ir visą Akademijos bendruomenę naujų mokslo metų pradžios proga.

SVEIKINIMAS

Minint mokslo ir žinių dieną, rugsėjo 3-ioji mums atvėrė duris į dar vienus mokslo metus. Peržengus slenkstį, visų mūsų laukia nauji darbai, naujos žinios ir patirtys, tikslai ir svajonės. Vieniems tai nauja pradžia, kitiems – pusiaukelė į tikslą, o kai kam – vieno iš gyvenimo etapų pabaiga.

Žmogų mokslas lydi nuo pat senųjų amžių ir visą pasaulį veda į priekį – nuo išrasto rato iki naujausių išmaniųjų technologijų, gamtos mokslų atradimų, medicinos laimėjimų, vadybos teorijų ir viso to pritaikymo, siekiant gerinti visuomenės gyvenimo ir darbo sąlygas. Kiekvienas, kuris ryžtasi eiti mokslo keliu, tobulėja, įgyja vis daugiau žinių ir įgūdžių, atranda tai, kas neatrasta, lavina kūrybiškumą, ugdo savimone, formuoja visavertę asmenybę. Išsikėlę tikslus, ambicingai lipame į viršų per džiaugsmą ir nerimą, laimėjimus ir pralaimėjimus, viltį ir tikėjimą savimi, bendruomene ir šviesia ateitimi.

Mokslo kelias nėra lengvas, žengiant juo reikia geležinių nervų, jėgų, neišsekancios kantrybės, savo tvirtos pozicijos ir laikysenos, ambicijų ir ryžto kopti į jo aukštumas, nenuleidžiant rankų. Vienas iškiliausių

švietimo amžiaus atstovų, rašytojas ir filosofas Fransua Mari Arujė – Volteras yra pasakęs: „Niekada nebūna didžių darbų be didžių sunkumų.“ Visgi mokslo nauda verta visko, ką tenka išgyventi, kiekvienos nesėkmės, kiekvienos minutės, praleistos prie knygų, kiekvieno lašelio rašalo. Mokslas įprasmina kasdienybę, suteikia mums išminties ir mūsų gyvenimui orumo. „Darbas mus išlaisvina iš trijų didžių blogybių: nuobodulio, nedorybės ir skurdo“, – teigė Volteras.

Mielieji KARIŪNAI, STUDENTAI, pasiimkite viską, ką teikia mokslas, ir išsineškite į gyvenimą. Kelkite tikslus ir ambicingai jų siekite. Ugdykite save ir skleiskite žinias bei patirtį kitiems. Nenustokite mokytis!

Gerbiamieji DĖSTYTOJAI, atskleiskite mokslo subtilybes ir įdomybes, dalykitės žiniomis ir švieskite jaunąją kartą. Kantrybės ir stiprybės ugdant, užsispyrimo žingsniuojant asmeniniu mokslo keliu!

Tad linkime, kad šiais mokslo metais pūstų palankūs jums vėjai, didėtų žinių kraitis, nestigtų jėgų, susidūrus su sunkumais, kad juos įveiktumėte išmintingai, o tikslas šviestų kaip kelrodė žvaigždė. Mūsų ateitis – mūsų pačių rankose!

AKADEMIJOS VIRŠININKO PAVADUOTOJAS UGDYMUI MJR. PAULIUS DILIŪNAS

Paulius DILIŪNAS gimė 1974 m. Jonavoje. Iki aštuntos klasės mokėsi Jonavos 3-iojoje vidurinėje mokykloje. Baigęs aštuntą klasę įstojo į Kauno maisto pramonės technikumą. 1990 m. rugsėjo 11 d. tapo Lietuvos šaulių sąjungos nariu, prisiekęs Lietuvos valstybei Karo muziejaus sodelyje Kaune. Visą 90-ųjų rudenį kaip šaulys saugojo Kauno radijo ir televizijos stotį, LŠS būstinę, o nuo 1991 m. sausio 13-osios iki pučo Mas-kvoje 1991 m. rugpjūčio mėn. – Lietuvos Respublikos Aukščiausiąją Tarybą. Po šių įvykių buvo paskirtas LŠS Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės Jonavos kuopos vadu. Dėl šių įvykių jam teko nutraukti mokslą technikumė.

1992 m. baigė Jonavos suaugusiųjų vidurinę mokyklą. 1993 m. buvo priimtas į Krašto apsaugos savanorių

tarnybą. 1997 m. įstojo į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos neakivaizdinį skyrių ir 2002 m. jį baigė. Baigęs tarnavo eidamas įvairias pareigas: Mokymo centro dėstytojo, MPB „Geležinis Vilkas“ būrio vado, kuopos vado pavaduotojo, kuopos vado. 2012 m. buvo paskirtas Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos Lyderio ugdymo skyriaus viršininku, vėliau – Kariūnų bataliono vado pavaduotoju. Tarnaudamas Lietuvos karo akademijoje baigė magistratūrą, mokėsi Baltijos gynybos koledže ir jį baigęs buvo paskirtas Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos viršininko pavaduotoju ugdymui.

Vedęs, augina dukrą. Pomėgiai – senovinių motociklų restauravimas ir bitininkystė.

Priesaikos ceremonija

Krn. Povilas MASIONIS

Rugsėjo 22 d. per iškilmingą ceremoniją Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos rikiuotės aikštėje 36 pirmo kurso kariūnai prisiekė ištikimai tarnauti Lietuvos valstybei (18 kariūnų priesaiką yra davę anksčiau). Šventėje dalyvavo krašto apsaugos viceministras V. Umbrasas, Karo akademijos viršininkas brg. gen. A. Vaičeliūnas, Lietuvos karo akademijos bendruomenė ir kariūnų artimieji.

Mokomojo pulko instruktorių išrinktam geriausiai Bazinį kariūno kursą baigusiam kariūnui Gražvydui Gričiui teko garbė pabučiuoti Akademijos vėliavą. Po ceremonijos krn. G. Gričius pasidalijo savo įspūdžiais:

„Priesaikos ceremonija – visam gyvenimui įsimintinas renginys. Nors šį etapą jau buvau perėjęs, šįkart viskas buvo kitaip – man teko garbė pabučiuoti Akademijos vėliavą. Iš tiesų prieš tai labai jaudinausi, nežinojau, ar viską sugebėsiu atlikti gerai, ar nesudrebės balsas vykdant Kariūnų bataliono vado mjr. R. Andrulio komandas. Vis dėlto, kai išgirdau savo vardą ir pavardę, nugara nubėgo šiurpuliukai. Išėjus iš rikiuotės atsitiko tai, ko labiausiai bijojau, – užgniaužė kvapą. Susipynė įvairios emocijos – baimė, džiaugsmas ir nekantra. Vienintelis dalykas, kuris sukosi galvoje tuo metu, buvo Lietuvos vardas. Ir tą lemtingą akimirką, kai priklaupiau ant vieno kelio, staiga vidinė sumaištis dingo. Susikaupiau ir atlikau tai, ką mano vadai man patikėjo padaryti, ir iš visos širdies ištariau kiekvienam kariui svarbiausius žodžius: „Tėvynės labui!“

Džiugu, jog būtent šiais metais pirmakursėmis tapo net 10 merginų, pasiryžusių siekti savo pagrindinio tikslo – bakalauro diplomo ir pirmojo karininko laipsnio. Mokomojo pulko vado plk. ltn. R. Dumbliausko padėką gavusi iniciatyvi kariūnė Emilija Smitriūtė pasidalijo mintimis, ką jai reiškia priesaikos ceremonija, ir apie merginų apsisprendimą studijuoti šioje aukštojoje mokykloje:

„Priesaiką suprantu ne tik kaip viešą, iškilmingą, tvirtą žodinį, bet ir kaip

Paveldas aplink mus, arba KAI PO AKADEMIJOS TERITORIJĄ VAIKŠTINĖJO MAMUTAI

Doc. dr. Manvydas VITKŪNAS

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija įsikūrusi vienoje gražiausių, žaliausių ir kultūros paveldo turtingiausių Vilniaus vietų – Antakalnyje. Visa pietinė jo dalis iki Akademijos teritorijos ribos yra įtraukta į Kultūros vertybių registrą kaip „Vilniaus miesto istorinė dalis, vadinama Antakalniu“. Ji apgyvendinta nuo XVII amžiaus, tačiau čia aptinkama ir gerokai senesnių radinių. Vos už kelių šimtų metrų nuo Akademijos yra ne vienas kultūros paveldo objektas. Kokios istorinės vertybės stūkso čia pat, už Karo akademijos tvoros?

Nuo Šilo tilto, pastatyto 1999 m. (ankstesnis, tarpukariu čia stovėjęs, tiltas buvo susprogdintas Vokietijos kariuomenės 1944 m.), ir Antakalnio gatvės į Akademiją einame arba važiuojame Šilo gatve, kuri prie pat jos kerta Smėlio gatvę. Šioje gatvėje 1957 m., statybininkams kasant

didžiulę tranšėją kanalizacijos tinklams tiesti, 3,5–4 metrų gylyje buvo rasta keliasdešimt mamuto kaulų ir dantų. Tai viena iš nedaugelio šio priešistorinio gyvūno, tikro milžino, užaugdavusio iki 3,6 metrų aukščio ir svėrusio apie 7 tonas, skeleto kaulų radimviečių Lietuvoje. Taigi, juo-

kaujant galima pasakyti, kad šioje vietoje, kur dabar kasdien žygiuoja kariūnai, prieš tūkstančius metų žingsniavo mamutai! Manoma, kad Lietuvos teritorijoje mamutai gyveno 74–24 tūkst. m. prieš Kristų, o žmonės apsigyveno gerokai vėliau – apie 11–10 tūkst. m. prieš Kristų.

Informacija...

Daugiau sužinoti apie Akademijos teritorijos ir jos artimiausios aplinkos istorinę raidą galima atsivertus 2010 m. išleistą ilgamečių Akademijos darbuotojų doc. dr. Nijolės Janulaitienės ir istoriko mjr. Gintauto Jakščio mokslo studiją „Nuo didikų Sapiegų rezidencijos iki Lietuvos karo akademijos“. Šią knygą PDF formatu taip pat galima atsisiųsti interneto adresu Ika.lt.

aiškiai protu suvokiama, širdimi išgyvenama asmeninį pasižadėjimą ginti Lietuvos valstybę, jos vertybes, istoriją, papročius ir, svarbiausia, savo šalies piliečius. Tad šios įsimintinos šventės metu, tardama paskutines priesaikas eilutes, supratu, kad vienas gyvenimo etapas baigiasi ir atsiveria naujas jo puslapis, kurį „skaitant“ bus galima ir toliau ugdyti save kaip asmenybę, įveikti įvairiausių išbandymus, kurie leis diena iš dienos tobulėti. Galiu drąsiai teigti, kad merginos, stojančios į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją, būna visiškai apsisprendusios, tikros dėl savo pasirinkimo. Šį kelią renkasi tik motyvuotos, iniciatyvios merginos, jaučiančios pašaukimą kario profesijai, šiam gyvenimo būdui. Galiu pasidžiaugti, jog šiais metais iš į Akademiją įstousių 10 merginų nė viena per Bazinį kariūno kursą nenutraukė studijų, atvirksčiai – išsiskyrė geriausiai rezultatais. Matau, kad Karo akademijos merginos yra be galo ryžtingos, įdeda daug pastangų, laiko ir darbo, kad taptų pavyzdingomis karėmis.“

Karo akademijos kapelionas kpt. M. Sabonis palaimino pirmakursius ir taip vainikavo ceremoniją.

Pasibaigus šventinei ceremonijai, pirmo kurso kariūnų artimieji buvo pakviesti apsilankyti Karo akademijos ramovėje, kurioje paprastai pristatoma akademinė veikla ir studijos. Be abejo, svečiai galėjo apžiūrėti Kariūnų batalioną, Akademijos muziejų, iš arčiau susipažinti su kariūnų gyvenimo sąlygomis ir nors akimirka pajusti tai, ką jaučia būsimi Lietuvos karininkai.

Iš Viršupio gabeno žuvis

Žavingas, nuo Neries terasomis į viršų kylantis Antakalnio rajonas intensyviau apgyvendinti pradėtas XVII amžiuje, bet ir anksčiau tai nebuvo tuščia vieta. Per Antakalnį, palei Nerį, nuo seno ėjo kelias, jungiantis Vilnių su vienu iš didžiojo kunigaikščio dvarų – Viršupiu, žinomu nuo XVI amžiaus. Šiame dvare buvo valdovų užmiesčio rezidencija. Žygimanto Augusto valdymo laikais Viršupyje buvo suformuota daugiau nei dvidešimties tvenkinių sistema, padėdavusi aprūpinti didžiojo kunigaikščio, jo aplinkos ir svečių stalą šviežiomis žuvmis. Deja, šiandien tiksliai buvusio Viršupio dvaro vieta nėra žinoma.

Ilgainiui didikų rezidencijų ir kitų jiems priklausiusių objektų vaizdingose Neries pakrantėse į šiaurės rytus nuo Senamiesčio ėmė gausėti. Dabartinėje Kosciuškos gatvėje, prie pat Neries, XVII amžiaus pabaigoje išaugo Slušų rūmai. Čia pat buvo ir Pacų valdos. Įspūdingiausias Antakalnio architektūros paminklas yra didingas Šv. Petro ir Povilo bažnyčios bei Laterano reguliariųjų kanauninkų vienuolyno ansamblis, iškilęs XVII a. antroje pusėje Lietuvos didžiojo etmono (kariuomenės vado), Vilniaus vaivados Mykolo Kazimiero Paco ir Laterano kanauninkų vienuolių iniciatyva ir lėšomis. Šis didingas architektūros ansamblis – vienas įspūdingiausių ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Vidurio ir Rytų Europoje. XIX a. viduryje rusų valdžia bažnyčią kurį laiką buvo uždariusi, ketino joje įrengti stačiatikių cerkvę. Laimė, šios idėjos buvo atsisakyta, antraip neabejotinai būtų labai nukentėjęs fantastiško grožio bažnyčios interjeras.

Sapiegų galybės simbolis

Kiek šiauriau prasidėjo Sapiegų valdos. Ši didikų giminė paliko labai ryškų pėdsaką Lietuvos valstybės ir kariuomenės istorijoje. Vien didžiųjų etmonų tarp Sapiegų buvo keturi. O vienas iš jų – Kazimieras Jonas Sapiega, kariuomenės vyriausioju vadu buvęs net du kartus (1682–1703 ir 1707–1708 m.), Sapiegoms priklausiusioje Antakalnio dalyje (kurioje dabar yra ir Karo akademija), senesnės medinės užmiesčio rezidencijos vietoje, pastatė įspūdingą mūrinę rezidenciją.

Rūmų, esančių visai šalia Akademijos, statytojas Kazimieras Jonas Sapiega buvo išties spalvinga asmenybė. Jis valdė didelius turtus, tapo Polocko vaivada. Nuo 1681 m. buvo Lietuvos kariuomenės lauko etmonas, o netrukus tapo didžiuoju etmonu. Kovojo su turkais, 1683 m. kartu su Lenkijos ir Lietuvos valdovu Jonu Sobieskiu dalyvavo Vienos gynyboje. Tačiau karalius buvo įsiutęs ant etmono, mat šio daliniai delsė pulti turkus, o paskui dargi pagarsėjo plėšikavimais Vengrijoje. 1694 m. mirtinai susiriejo su Vilniaus vyskupu Konstantinu Bžostovskiu, nes, trūkstant lėšų kariuomenės išlaikymui, leido daliniams apsisėti bažnyčios dvaruose ir naudotis jų ištekiais. Galiausiai vyskupas katedroje viešai prakeikė ir atskyrė jį nuo bažnyčios. Tą pačią dieną J. K. Sapiega surengė puotą savo rūmuose Antakalnyje, šaudė iš patrankų. Po dvejų metų atskyrimo nuo bažnyčios bausmė buvo atšaukta. Vėliau J. K. Sapiega dalyvavo politinėse intrigose, susidėjo su švedais, buvo apkaltintas tėvynės išdavimu, bet amnestuotas. Sulaukė gilio senatvės ir mirė 83-ejų.

XVII a. pabaigoje Sapiegos turėjo didžiulius turtus ir valdžią, tačiau taip pat – ir gausybę priešų. 1700 m. rudenį buvo sudaryta prieš Sapiegų hegemoniją nusistačiusių bajorų sąjunga, vadina moji Valkininkų konfederacija. Lapkričio

Kazimieras Jonas Sapiega buvo prakeiktas ir atskirtas nuo bažnyčios
wikiwand.com

18 d. netoli Valkininkų, prie Lieponių, įvyko konfederatų ir Sapiegų pajėgų mūšis. Sapiegos buvo sutriuškinti. Lietuvos artilerijos generolas Mykolas Pranciškus Sapiega pakliuvo į nelaisvę, o kitą dieną buvo bajorų užkapotas kardais. Po šių kautynių Sapiegos nebeatgavo ankstesnės galios Lietuvoje, tačiau daug šios giminės, gyvuojančios iki šiol, atstovų vėliau tapo žinomais politikais, karininkais, dvasininkais, kultūros veikėjais. O Sapiegų didybės simbolis – rūmai pradėjo eiti iš rankų į rankas.

1793–1795 m. juos gerokai nusiaubė čia dislokuoto Rusijos imperijos dali-

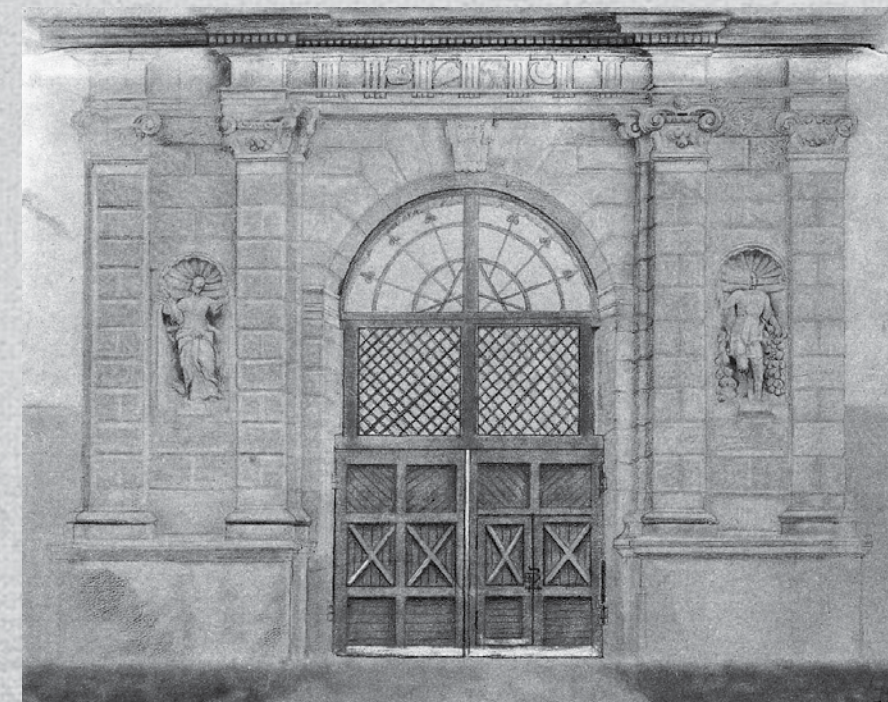

Sapiegų rūmai, 1914 m.

Jano Bulhako nuotrauka. kvr.kpd.lt

Sapiegų rūmai, svarbiausias prašmatnios buvusios didikų Sapiegų rezidencijos pastatas, šiuo metu restauruojami
kvr.kpd.lt

Sapiegų parko vartai. Dailininkas Pranciškus Jasevičius, 1910 m.

kvr.kpd.lt

nio kariai. Nuo 1797 m. rūmai priklausė didikams Kosakovskiams, o jau 1808 m. buvo parduoti Vilniaus miestui. Napoleono Bonaparto invazijos į Rusijos imperiją metu 1812 m. čia veikė prancūzų karo ligoninė, vėliau – įvairios carinės Rusijos

karinės įstaigos, tarp jų – kadetų korpusas. Karo ligoninė išsiplėtė į įvairius Sapiegų rūmų parko teritorijoje stovėjusius pastatus, šalimais įsikūrė Vilniaus apygardos karo inžinerijos valdyba, buvo dislokuotas 2-asis inžinerijos ba-

talionas – įkurdintas uždaryto Trinitorių vienuolyno patalpose. Buvo pastatyta nemažai naujų pastatų (pavyzdžiui, dabartinis Akademijos ramovės pastatas, sumūrytas 1895 m., dar keli pastatai). Pirmojo pasaulinio karo metais vokiečiai taip pat naudojo šį kompleksą kaip karo ligoninę. Tarpukariu rūmuose ir dalyje kitų komplekso pastatų buvo įsikūrusios Stepono Batoro universiteto klinikos, čia pat veikė ir karo ligoninė.

Vienuolynas tapo kareivinėmis

1940 m. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, rūmuose ir gretimuose pastatuose įsikūrė Vilniaus pėstininkų karo mokykla, 1953 m. buvo įsteigta Vilniaus priešlėktuvinės gynybos radiotechnikos mokykla. 1971 m. ji buvo performuota į Aukštąją priešlėktuvinės gynybos vadų radiotechnikos mokyklą. Šios mokyklos, kuriai priklausė ne tik Sapiegų rūmai, bet ir didelė greta esanti teritorija, gyvavimo laikais iškilo ir daugelis pastatų, kuriuose dabar įsikūrusi mūsų Akademinė. Statant naujus objektus, sovietmečiu buvo nugriauta nemažai Akademijos teritorijoje stovėjusių senesnių pastatų.

Sapiegų rezidencijos parkas, vienintelis Vilniuje turintis išlikusių taisyklingo barokinio parko bruožų, per du šimtmečius labai pakito. Ilgą laiką jis priklausė Vilniaus miestui. Čia išaugo ligoninės pastatų kompleksas.

Sovietmečiu visas didžiulis pastatų (įskaitant Trinitorių bažnyčią ir vienuolyną) kompleksas buvo naudojamas sovietų ginkluotųjų pajėgų reikmėms. Pasitraukus okupacinei kariuomenei, dalis pastatų atiteko Krašto apsaugos mokyklai, 1994 m. išaugusiai į Lietuvos karo akademiją. Vietoje sovietinės karo ligoninės buvo įkurta Sapiegos ligoninė. Prieš keletą metų uždarytos ligoninės vietoje dabar kuriamas šiuolaikinių technologijų startuolių parkas „Vilnius Tech Park“.

Prie pat Akademijos teritorijos prigludęs baroko architektūros Trinitorių (Vilniaus Išganytojo, dar žinomas kaip Viešpaties Jėzaus) bažnyčios ir vienuolyno ansamblis, iškilęs XVII a. pabaigoje – XVIII a. pradžioje, funduotas vėlgi Kazimiero Jono Sapiegos ir tapęs Sapiegų užmiesčio rezidencijos dalimi. Bažnyčia buvo labai įmantriai dekoruota, jos rū-

siuose įrengtos kriptos Sapiegų giminės atstovams laidoti. Prie vienuolyno, turėjusio turtingą biblioteką, veikė mokykla. Per 1812 m. karą bažnyčia ir vienuolynas itin smarkiai nuniokoti. Po 1863 m. sukilimo rusų valdžia atėmė šią bažnyčią iš katalikų ir pavertė Mykolo arkangelo stačiatikių cerkve, o vienuolyno patalpas – kareivinėmis. Bažnyčios zakristijoje buvo įrengta Aleksandro Neviškio koplyčia. Tarpukariu ši šventovė buvo naudojama kaip Lenkijos kariuomenės karo ligoninės bažnyčia. Tuo laikotarpiu iš dalies pavyko restauruoti jos interjerą. Sovietų kariuomenė bažnyčią naudojo savo reikmėms. 1993 m. šiame pastatų komplekse įsikūrusi Vilniaus kunigų seminarija 1998 m. buvo perkelta į naują pastatą Kalvarijų gatvėje. Taigi, kurį laiką būsimieji kunigai ir būsimieji karininkai buvo rengiami kaimynystėje. Dabar buvusio vienuolyno pastatuose įsikūrę ir bažnyčią globoja Šv. Jono brolių bendruomenės vienuoliai (joanitai).

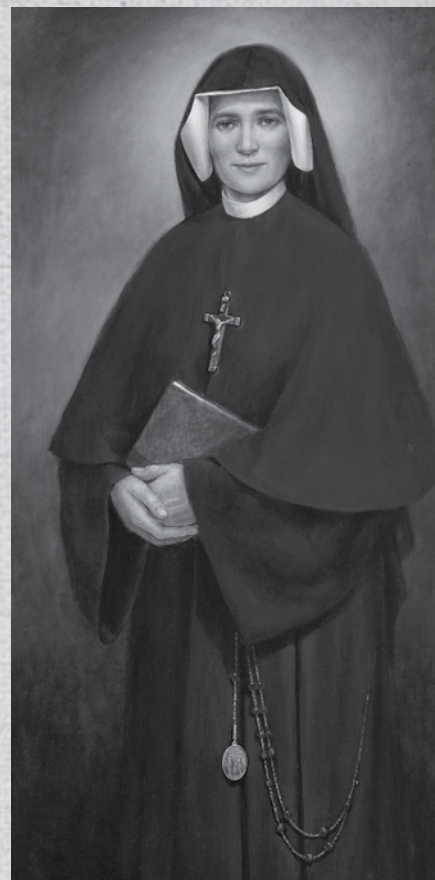
Čia gyveno šventoji

Vos už poros šimtų metų į šiaurės rytus nuo Akademijos teritorijos, V. Grybo gatvėje 29, stovi gražus medinis namas, apsuptas šimtamečių medžių.

Gatvė, pavadinta žymaus skulptoriaus Vinco Grybo garbei, anksčiau dar buvo vadinama Senatorių, Karo ligoninės, Lietuvos Tarybos gatve. Praėjusio amžiaus pirmojoje pusėje šioje Antakalnio dalyje būta viso medinių namų kvartalo. Bet sovietmečiu, vykstant statyboms prie dabartinių Šilo, V. Grybo ir Bistryčios gatvių, liko tik šis dailus vadinamojo „liaudiškojo romantizmo“ stiliaus pastatas. Jis veikiausiai nebūtų kažkuo išskirtinis, jei ne viena kukli, bet labai žymia tapusi šio namo gyventoja – vienuolė sesuo Faustina, prieš beveik du dešimtmečius paskelbta katalikų šventąja.

Vienuolyno istorija šioje vietoje prasidėjo prieš 110 metų, 1908 m. vasario 16 d., kai Dievo Motinos Gailestingumo seserų kongregacija, kurios centras įsikūręs Varšuvoje, įsigijo Antakalnyje, tuo metu Senatorių (dabar – V. Grybo) gatvėje, sklypą ir pradėjo kurti vienuolyną. Jame gyvenusios seserys rūpinosi, kaip teigiama, „moralinių problemų turinčiomis mergaitėmis bei moterimis“. Šis vienuolynas veikė iki sovietų okupacijos.

Tarpukariu viena iš čia gyvenusių ir dirbusių seserų buvo Faustina, kurios tikrasis vardas – Helena Kovalska. Būsimą katalikų šventąją gimė 1905 m. rugpjūčio 25 d. Glogoviece (Lenkijoje, ne-

Vienuolė sesuo Faustina Kovalska 2000 m. paskelbta katalikų šventąja [pinterest.com](https://www.pinterest.com)

toli Lodzės), gausioje ūkininkų šeimoje. Helena buvo trečioji iš dešimties vaikų. Baigė vos kelias mokyklos klases, nuo paauglystės sunkiai dirbo. Kai mergina pareiškė norinti tapti vienuole, tėvai iš pradžių priešinosi, tačiau galiausiai palaimino dukterį. 1925 m. ji prisijungė prie Dievo Motinos Gailestingumo kongregacijos seserų ir tapo vienuole seserimi Marija Faustina. Gyveno vienuolynuose Varšuvoje, Krokuvoje, nuo 1933 m. kurį laiką buvo įsikūrusi Vilniuje, Antakalnyje. Čia sesuo Faustina patyrė kelis Jėzaus Kristaus apsireiškimus. Paraginta dvasios tėvo, Vilniaus kunigo Mykolo Sopočkos, savo dvasinius potyrius aprašė dienoraščiuose (jie išleisti atskira knyga įvairiomis kalbomis). Pagal sesers Faustinos pasakojimus dailininkas Eugenijus Kazimirovskis 1934 m. nutapė garsųjį Gailestingąjį Jėzų paveikslą, kuris dabar saugomas Vilniaus Dievo Gailestingumo šventovėje. Susirgusi tuberkulioze, sesuo Faustina mirė 1938 m. spalio 5 d., sulaukusi vos 33-ejų. 2000 m.

Trinitarių bažnyčia ir vienuolynas Antakalnyje. Erazmo Rudolfo Fabijanskio piešinys, 1851 m. [kvr.kpd.lt](https://www.kvr.kpd.lt)

Trinitarių bažnyčios interjeras XIX amžiaus viduryje. Vasilijaus Sadovnikovo litografija iš Jono Kazimiero Vilčinskio „Vilniaus albumo“ [kvr.kpd.lt](https://www.kvr.kpd.lt)

balandžio 30 d. popiežius Jonas Paulius II kanonizavo seserį Faustina. Jos palaikai ilsisi Krokuvoje.

Buvusio vienuolyno teritorijoje pokario metais veikė vaikų namai, vėliau istoriniame name buvo įrengti butai, medžio dirbtuvės. Prieš keliolika metų šv. Faustinos namelį perėmė Dievo Gailestingumo paramos fondas. Namas restauruotas, jame atkurta sesers Faustinos celė, įrengtos patalpos maldininkams.

Artimiausioje mūsų Akademijos aplinkoje yra ir daugiau kultūros paveldo vertybių. Vos už 250 metro – svarbiausiu tautos panteonu tampančios Antakalnio kapinės, už kilometro – tarpukario Lenkijos kariuomenės karinių objektų kompleksas. Apie šiuos ir kitus istorinio bei karinio paveldo objektus, esančius Antakalnyje, skaitykite kituose „Kariūno“ numeriuose.

Buvęs vienuolyno pastatas, kuriame tarpukariu gyveno sesuo Faustina Kovalska [wikipedia.org](https://www.wikipedia.org)

25 metai BE OKUPACINĖS KARIUOMENĖS

Dr. Gintautas SURGAILIS,
derybų delegacijos dėl Rusijos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos ekspertas

Rugpjūčio 31 d. iškilmingai paminėjome laisvės dieną, dieną, kai Lietuvą paliko okupacinė sovietinė kariuomenė ir mūsų šalis iš tikrųjų tapo laisva. Norėtusi prisiminti šį sudėtingą procesą ir papasakoti, kaip viskas vyko, tiems, kurie apie tai žino tik iš vadovėlių ar amžininkų pasakojimų.

Iškeliama Lietuvos vėliava paskutiniame iš išvestų Rusijos kariuomenės dalinių, 1991 m. rugpjūčio 31 d.

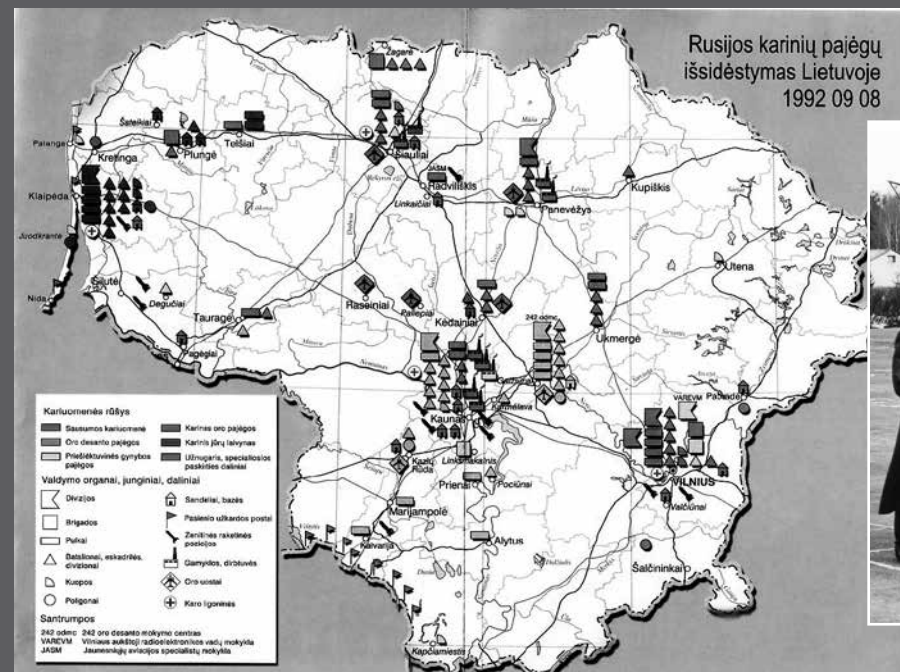
1940 m. birželį, pasirašius Molotovo-Ribentropo paktą, Sovietų Sąjungos kariuomenė įžengė į Lietuvą ir prasidėjo ilgas dešimtmečius trukusi okupacija, todėl 1990 m. kovo 11 d. atkūrus Lietuvos nepriklausomybę vienu iš pirmųjų buvo iškeltas sovietinės kariuomenės išvedimo iš Lietuvos teritorijos klausimas. Aišku, tada sovietinė nomenklatura apie tai dar nė girdėti nenorėjo. Tačiau nuoseklios Lietuvos politikų pastangos buvo rezultatyvios. 1990 m. spalio 2 d. Maskvoje įvyko Lietuvos ir Sovietų Sąjungos valstybinių delegacijų susitikimas. Tai dar nebuvo derybos, bet pirmasis žingsnis derybų link jau buvo žengtas. Buvo sudarytos ekspertų grupės, jos pradėjo derinti įvairius dokumentus, tačiau Sovietų Sąjungos atstovai rimtai į derybas nežiūrėjo. Derybų delegacijų susitikimas vis buvo atidėliojamas, nes sovietinė vadovybė rengėsi jėga nuslopti Lietuvos nepriklausomybę ir pabandė tai padaryti 1991 m. sausio mėn., laimė, nesėkmingai. Nors balandžio mėn. derybos buvo atnaujintos, bet ir vėl dėl nieko nebuvo sutarta.

Žlugus Sovietų Sąjungai ir sovietinę kariuomenę, dislokuotą Lietuvoje, į savo jurisdikciją perėmus Rusijai, 1992 m. sausio 31 d. įvyko pirmosios derybos su Rusija. Intensyvių ir sunkių derybų rezultatas – 1992 m. rugsėjo 8 d. Maskvoje pasirašytas Rusijos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos grafikas. Jame buvo numatyta, kad Rusijos kariuomenė iš Lietuvos turi būti išvesta iki 1993 m. rugpjūčio 31 d. Nors politinė sutartis dėl į Rusijos jurisdikciją perėjusios kariuomenės nebuvo pasirašyta, bet sutarties priedas, kariuomenės išvedimo grafikas, pasirašytas kaip atskira sutartis. Jį pasirašė Rusijos Federacijos vardu – Rusijos gynybos ministras P. Gračiovas, Lietuvos Respublikos vardu – krašto apsaugos ministras A. Butkevičius.

Sovietų Sąjunga, Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, Lietuvoje turėjo apie 34,6 tūkst. karių, tarp jų 7,3 tūkst. karininkų, 3,6 tūkst. praporščikų, 22, 2 tūkst. kareivių ir seržantų, daugiau kaip 1,4 tūkst. kursantų. Tai penkios divizijos, o turint omenyje įvairių kariuomenės rūšių pavaldumą, iš viso buvo 295 atskiros kovinės ir aptarnaujančiosios dalys, daliniai ir padaliniai.

1993 m. rugpjūčio 31 d. iškilmingame posėdyje Seime kalba Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas

Be minėtų Gynybos ministerijai pavaldžių dalinių, Lietuvoje dar buvo dislokuota KGB priklausantys 6 pasienio apsaugos daliniai, Vidaus reikalų ministerijos Vidaus kariuomenės junginys ir Federalinės Vyriausybės ryšių ir informacijos agentūros prie Rusijos Federacijos prezidento 6-oji radijo žvalgybos bazė, dislokuota Linksmakalnyje, Kaune. Sovietinės kariuomenės dalys Lietuvoje užėmė 68 000 ha, arba 1,2 % Lietuvos teritorijos. Jos buvo dislokuotos visuose didžiuosiuose miestuose ir sostinėje Vilniuje. Vilniuje buvo 32 dideli kariniai objektai ir net sprogmenų sandėliai tankiai apgyvendintuose Vilniaus rajonuose.

Kadangi Rusijos kariuomenės išvedimo grafikas buvo suskirstytas ketvirčiais, organizuotą Rusijos kariuomenės išvedimą galima suskirstyti į 4 etapus.

Pirmasis etapas: 1992 m. rugsėjo 8 d. – 1992 m. gruodžio 31 d.

Tai, ko gero, buvo pats sudėtingiausias ir sunkiausias laikotarpis, nes tiek Rusijos politikai, tiek jos kariškiai dar nebuvo susitaikę su mintimi, kad teks Lietuvą palikti. Didelių dalinių vadai dar bandė diktuoti Lietuvos valdžios institucijoms savo sąlygas, reikalauti, rodyti galią ir panašiai.

Prasidėjus Rusijos kariuomenės išvedimui Rusijos kariniai daliniai pir-

miausia stengėsi iš Lietuvos išvežti ne tik vertingiausias ginkluotes ir techniką, bet ir materialines vertybes, degalų ir techninių tepalų atsargas. Tai buvo aiškiai matyti iš pateikiamų paraiškų. Be to, Rusijos kariniai daliniai savivaliavo, nekrepdami dėmesio nei į Lietuvos Respublikos įstatymus, nei į Maskvoje pasirašytus susitarimus.

Pasirašytų Maskvoje susitarimų nesilaikė netgi aukščiausiai Rusijos kariuomenės pareigūnai. Taip Rusijos Federacijos Šiaurės vakarų kariuomenės vadas gen. plk. L. Majorovas 1992 m. spalio 7 d. išleido įsakymą Nr. 247, kad karinių dalių vadus, važiuojančius Lietuvos Respublikos teritorija, turi lydėti ginkluota sargyba, tuo pažeisdamas Lietuvos ir Rusijos susitarimo 4 straipsnio, skelbiančio, kad panašūs sprendimai turi būti suderinti su Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliojiniu Rusijos kariuomenės išvedimo klausimais, reikalavimus. Be to, Lietuvos pareigūnai iš Rusijos kariškų gavo informacijos, kad uždraustas karinių objektų, netgi tų, iš kurių išvesta kariuomenė, perdavimas Lietuvai, motyvuojant tuo, kad nėra tarpvalstybinio susitarimo dėl karinių objektų perdavimo.

Rusijos kariuomenės išvedimo procesas nuolat susidurdavo su įvairiais sunkumais. Spalio 29 d. Rusijos prezidentas Borisas Jelcinas pasirašė potvar-

kį, kuriuo laikinai sustabdė Rusijos kariuomenės išvedimą iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Potvarkyje buvo iškeltas politinis reikalavimas kariuomenės išvedimą sieti su taria ma žmogaus teisių problema Baltijos valstybėse.

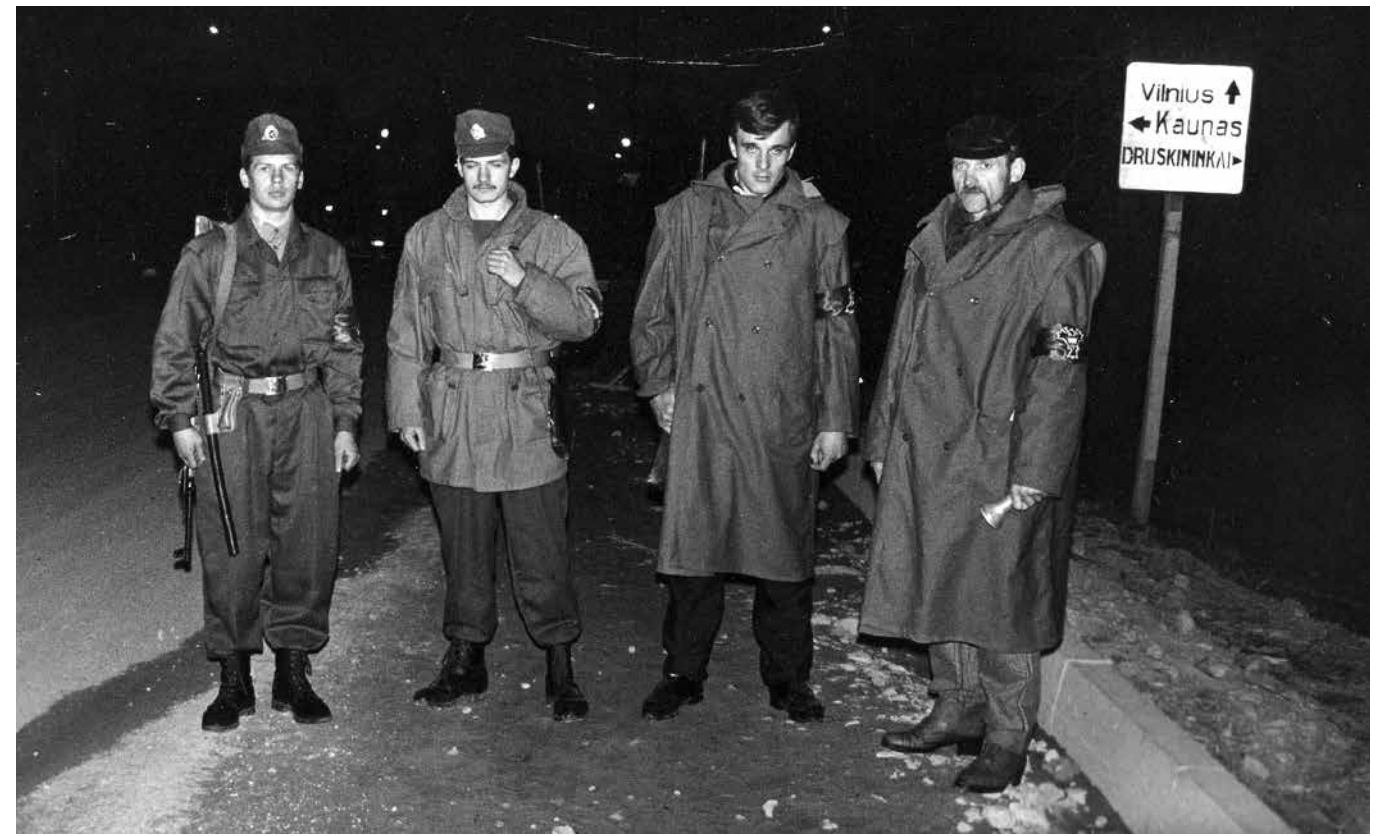
Į šį Rusijos žingsnį labai neigiamai reagojo pasaulio valstybės.

Lapkričio pradžioje Lietuvos pareigūnai konstatavo, kad išvedimas vyksta neorganizuotai. Nepaisoma protokolo dėl techninių išvedimo reikalavimų. Karinės dalys, išskyrus smulkius dalinius, neteikiamos inspektuoti. Nesilaikoma susitarime nustatytų karinių dalių, dalinių ir kariškių elgesio ir funkcionavimo taisyklių.

Tačiau kariuomenės išvedimas, nors ir lėtai, vis dėlto vyko. Gruodžio 29 d. Rusijos kariuomenės ir Lietuvos atstovai pasirašė Vilniaus Šiaurės miestelio, kuriame buvo dislokuota Rusijos kariuomenės 107-oji motorizuotųjų šaulių divizija, perdavimo ir priėmimo aktą. Be abejo, tai buvo džiaugsmingas įvykis Lietuvai.

Pirmasis Rusijos kariuomenės išvedimo grafiko etapas buvo įvykdytas tik 78 proc., t. y. buvo išvesti 49 daliniai.

Šiame etape Lietuvos pareigūnai perėmė 52 karinius objektus. Iš jų paminėtinas Vilniaus Šiaurės miestelis, Ukmergės, Pabradės, Marijampolės kariniai miesteliai, pradėtas Pajuostės (Panevėžys) ir Zoknių (Šiauliai) aerodromų

ir karinių miestelių perėmimas. Inspektuota 19 karinių objektų.

Antrasis etapas: 1993 m. sausio 1 d. –1993 m. kovo 31 d.

Per šį laikotarpį iš Lietuvos turėjo būti išvestos Rusijos Federacijos kariuomenės 46 karinės dalys, daliniai ir įstaiigos, taip pat daliniai, neišvesti pirmajame etape.

Reikia konstatuoti, kad antrajame etape sulėtėjo kariuomenės išvedimo tempas. Prasidėjo politiniai procesai, nukreipti prieš kariuomenės išvedimą.

1993 m. kovo 29 d. Briuselyje įvykusiame NATO ir Vidurio bei Rytų Europos valstybių gynybos ministrų posėdyje Rusijos gynybos ministras P. Gračiovas pareiškė, kad Rusijos kariuomenės išvedimas iš Baltijos valstybių yra pristabdomas. Į šį P. Gračiovo pareiškimą iš karto buvo reaguota Lietuvoje ir kitose šalyse.

Per šį laikotarpį buvo išvestos tik 24 kovinės dalys, daliniai ir įstaiigos.

Kaip ir pirmajame etape, karinius objektus perduoti buvo delsiama, grobstoma viskas, ką įmanoma pagrobti, nes ir toliau buvo laikomasi nuostatos, kad prieš išeinant būtina perduoti viską, kas įmanoma.

Apibendrinant pirmųjų dviejų Rusijos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos etapų patirtį pastebėtos tam tikros tendencijos. Buvo dirbtinai sudaromos

prielaidos uždelsti kariuomenės išvedimą ir jo neužbaigti iki išvedimo grafiko nustatyto termino. Vis labiau ėmė ryškėti Rusijos politikos bruožai – siekis iki paskutinės akimirkos išlaikyti savo rankose svarbiausius karinius objektus, tinkamiausius galimai karinei intervencijai kelius, pajėgiausius karinius dalinius išvesti paskiausiai.

Jau 1993 m. pradžioje buvo galima perduoti Lietuvai Kazlų Rūdos ir Gaižiūnų aerodromus, esančius oro desanto pajėgų vadovybės žinioje, tačiau 1993 m. kovo 1 d. A. Butkevičiui susitikus su oro desanto pajėgų vado pavaduotoju gen. plk. O. Pikausku tai padaryti buvo atsisakyta. Neišvestas, pažeidžiant grafiką, 367-asis atskiras sraigasparnių pulkas, dislokuotas Kaune.

18 transporto aviacijos divizijos aerodromai Panevėžyje ir Kėdainiuose anksčiau buvo numatyti perduoti 1993 m. gegužės mėn., tačiau po karo transporto aviacijos vado pirmojo pavaduotojo gen. ltn. V. Dirdino apsilankymo 1993 m. vasario 21 d. Panevėžyje pareikšta, kad Panevėžio aerodromas su būtiniaisiais objektais bus perduotas tik rugpjūčio 31 d.

Daugiausia pateikta paraiškų papildomai įvesti karių, motyvuojant nepakankamu žmonių skaičiumi, būtent į oro desanto dalinius ir 367-ąjį sraigasparnių pulką Kaune.

Etapo pradžioje Lietuvoje buvo likę apie 12,6 tūkst. Rusijos karių.

Trečiajame etape turėjo būti išvesti 89 kariniai daliniai, įskaitant ir 26 likusius, neišvestus antrajame etape.

Šiame etape daug Rusijos kariuomenės išvedimo techninių problemų pavyko išspręsti balandžio mėnesį krašto apsaugos ministro Audriaus Butkevičiaus vizito į Maskvą ir gegužės 18–19 dienomis vykusio Rusijos gynybos ministro Pavelo Gračiovo vizito Lietuvoje metu. Ypač svarbią reikšmę turėjo Pavelo Gračiovo vizitas. Jo metu apsvarstyti net 18 su išvedimu susijusių klausimų ir dauguma jų išspręsti.

Tačiau, 1993 m. birželio mėnesį susidarė gana kritiška situacija ir atrodė, kad Rusijos kariuomenė nebus išvesta pagal pasirašytą grafiką. Karinės oro pajėgos vėlavo 5 mėnesius, nesilaikė grafiko ir karinis jūrų laivynas. Be to, kariniai objektai buvo perduodami Lietuvai perdavimo ir priėmimo aktuose nenurodant padarytos ekologinės žalos. Nebuvo atliekama ir paliekamų teritorijų ekologinės būklės ekspertizė, o be ekspertų išvadų neįmanoma reikalauti, kad Rusija kompensuotų padarytą gamtai žalą.

Tačiau nepaisant visų problemų, trečiojo etapo pabaigoje, galima sakyti, Rusijos kariuomenės jau nebebuvo. Todėl paskutinįjį Rusijos kariuomenės išvedimo etapą galima vertinti kaip Rusijos kariuomenės likučių išvedimą.

Ketvirtasis etapas: 1993 m. liepos 1 d. –1993 m. rugpjūčio 31 d.

1993 m. rugpjūčio viduryje Rusijos karinių dalių Lietuvoje buvo likę visai nedaug ir atrodė, kad juos išvedant nekils jokių problemų.

Tačiau 1993 m. rugpjūčio 19 d. Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija gavo Rusijos Federacijos gynybos ministerijos pranešimą, kad sustabdomas Rusijos Federacijos kariuomenės išvedimas iš Lietuvos Respublikos teritorijos. Toks sprendimas buvo motyvuojamas tuo, kad nėra pasirašyto politinio susitarimo dėl kariuomenės išvedimo.

Reikia pažymėti, kad tik rugpjūčio 30 d. ryte Respublikos Prezidentui A. Brazauskui, susiskambinus su Rusijos Federacijos prezidentu B. Jelcinu, pavyko jį įtikinti, kad Rusijos kariuomenės išvedimas būtų baigtas laiku.

Paskutinio dalinio išvykimo garbei numatytas iškilmingas scenarijus nebuvo įgyvendintas, o pats pulkas (tiksliau – jo likučiai), Kauną palikęs 18 val. 5 min., nesustojęs pervažiavo Lietuvos teritoriją ir 23 val. 45 min. per Kenos geležinkelio stotį kirto Lietuvos Respublikos sieną.

Pats Rusijos kariuomenės išvedimo procesas nebuvo jau toks sklandus. Tačiau, nepaisant visų sunkumų, nesklandumų ir nesusipratimų, jį pavyko sėkmingai užbaigti – Rusijos kariuomenė paliko Lietuvos teritoriją pagal Maskvoje pasirašytą grafiką.

Tai buvo oficiali Rusijos kariuomenės išvedimo pabaiga, nors Lietuvoje dar

buvo likę keli smulkūs Rusijos kariniai daliniai (226 kareiviai), bet ir jie per porą mėnesių buvo išvesti, o 1993 m. lapkričio 26 d. buvo perimti paskutinio Rusijos Federacijos karinio dalinio Nr. 37725, dislokuoto Linkaičiuose, objektai.

Nepaisant šių likučių, 1993 m. rugsėjo 1-oji buvo pirmoji diena be okupacinės kariuomenės. Pats kariuomenės išvedimo procesas parodė, kad šiuolaikiniame pasaulyje didelė ir maža valstybės gali bendrauti viena su kita ir visas išylančias problemas spręsti ne jėga, o derybomis ir darydamos kompromisus.

Tikėsime, kad daugiau niekada iš Lietuvos nereikės išlydėti namo jokios okupacinės kariuomenės.

Lietuvos Respublikos
Krašto apsaugos ministrui
A. Butkevičiui

RAPORTAS

Vilnius, 1993 rugsėjo 1 d.

1993 metų rugpjūčio 31 d. Krašto apsaugos ministerijos Ryšių ir specialiosios technikos tarnybos bei Lauko kariuomenės brigados "Geležinis vilkas" kariškiams buvo pavesta ties Lietuvos Respublikos ir Baltarusijos Respublikos siena stebėti, kaip paskutinis išvedamas Rusijos armijos karinis traukinys Nr. 3002 (ešelonai Nr 79712 ir Nr 79713) išvažiuoja iš Lietuvos teritorijos, ir informuoti apie tai Krašto apsaugos ministerijos vadovybę. Raportuojame, kad matėme, kaip paskutinis išvedamas Rusijos armijos karinis ešelonas rugpjūčio 31 d. 23 val. 36 min. nesustodamas pravažiavo Kenos geležinkelio stotį ir 23 val. 46 min. paskutinis šio ešelono vagonas paliko Lietuvos Respublikos teritoriją.

Malakauskas Kpt. P. Malakauskas
Jonaitis Kpt. R. Jonaitis
Kunigelis Kpt. A. Kunigelis
Šiaučiulis Kpt. S. Šiaučiulis
Vaskela Ltn. A. Vaskela
Maslauskas Psk. A. Maslauskas
Juodzevičius Vrš. N. Juodzevičius
Guobys Grnd. G. Guobys
Karnišauskas Grnd. R. Karnišauskas
Verbickas Eil. R. Verbickas
Petrauskas Eil. K. Petrauskas
Valius Eil. A. Valius

PRIKLAUSOMYBIŲ PREVENCIJA kariūnų ugdymo processe

Rasa GEDMINIENĖ

Su priklausomybėmis susiduriame turbūt visi: vieni – tiesiogiai šeimoje, būdami tarp draugų ar giminių, studijų ar darbo kolektyve, kiti – netiesiogiai, kaip visuomenės, spendžiančios priklausomybių sukeltas problemas, nariai. Psichiką veikiančių medžiagų vartojimas ir elgesio priklausomybės (nuo azartinių lošimų, elektroninių medijų, medikamentų, darboholizmas ir kt.) skaudžiai paveikia ne tik individų, bendruomenių, bet ir visos visuomenės gyvenimą (smurtas šeimoje, mirtys, savižudybės, nusikaltimai, prastesnė visuomenės sveikata ir pan.).

Kodėl reikia kalbėtis su jaunais žmonėmis šia tema? Remiantis mokslinių tyrimų duomenimis, paaugliams ir jaunimui neretai trūksta patikimų, mokslu grįstų, žinių apie priklausomybes sukeliančias medžiagas, galimą jų poveikį, psichologines, socialines ir fizines priežastis, galinčias link jų pastūmėti, ir pan. Apie tai jie dažniausiai kalbasi su draugais, ieško informacijos interneto platybėse. Pažymėtina, kad internete galima rasti įvairios informacijos, tačiau tik dalis jos yra teisinga, o jaunam žmogui kritiškai ją įvertinti dažnai būna gana sunku. Palyginti su kitomis Europos šalimis, Lietuvos jaunuoliai – vieni iš mažiausiai kalbančių su tėvais ir kitais artimaisiais apie psichoaktyvias medžiagas, jų vartojimą ir kitas elgesio priklausomybes.

Šiuolaikinė visuomenė, keldama labai aukštus reikalavimus, verčia mus daugelyje gyvenimo sričių būti „supermenais“: aukštinamas tobulas kūnas, vyrauja jaunystės kultas, labai pageidaujama aukšta padėtis visuomenėje, idealus profesinių pareigų atlikimas ir pan. Paradoksas, bet, gyvendami nuo-

latinėje kaitoje, milžiniškame kasdieniame informacijos sraute, vis labiau jaučiamės vieniši, prarandame emocinius ryšius su šeima, draugais, artimaisiais, gyvą pokalbį išstumia bendravimas informacinių technologijų erdvėje, kai nematome pašnekovo akių, nebejaučiame jo nuotaikos, nebeatpažįstame jausmų ir vis dažniau kabiname „smailiukus“ – šypsenėles. Vienatvė, gyvo, nuoširdaus bendravimo su žmonėmis trūkumas, pasitikėjimo savimi praradimas, nuolatinė įtampa, socialinių įgūdžių stoka, noras bent trumpam užsimerkti, „pabėgti“ nuo įtampos dažnai pastūmėja link priklausomybių.

Filosofas prof. L. Donskis rašė, jog šių dienų žmonės, pasimetę nuolatinėje kaitoje, neretai pradeda vartoti psichiką veikiančias medžiagas, kenčia nuo priklausomybių dėl to, kad dažnai jaučiasi nesaugūs. Būtent saugumo jausmo, galimybės būti savimi nuolat trūksta mums visiems šiame sparčiai besikeičiančiame pasaulyje. Pasak prof. V. Dajotytės, grėsmė – tai kita saugumo pusė, o nesaugiausias žmogus būna tada, kai

nesuvokia pavojų, kurie yra iškilę ar gali iškilti. Sociologo A. Giddenso nuomone, gyventi brandaus modernumo pasaulyje – tai gyventi galimybių ir rizikos sąlygomis. Šiuolaikinė visuomenė siūlo ne tik naujas galimybes, bet ir naujas rizikas: didėjanti psichiką veikiančių medžiagų pasiūla, kibernetinė priklausomybė, azartiniai lošimai, naujos psichoaktyviosios medžiagos, valgymo sutrikimai, energiniai gėrimai, anaboliniai steroidai ir pan. Jaunam žmogui neretai sunku suvokti, tinkamai įvertinti atsiveriančias galimybes ir rizikingus jų padarinius įvairiose gyvenimo srityse. Todėl būtina jį supažindinti su priklausomybėmis, jų priežastimis, keliamomis problemomis ir mokyti socialiai atsakingo elgesio.

Akademijoje nuo 2010–2011 mokslo metų kariūnams siūlomas laisvai pasirenkamas dalykas (toliau – LPD) „Priklausomybės ir jų prevencija“. Pažymėtina, kad iš 3–6 pasirenkamųjų dalykų, siekdami įsigilinti į priklausomybių problematiką, noriai jį rinkosi (žr. lentelę).

Didelis pasirinkusių šį kursą kariū-

Mokslo metai	Kariūnų, pasirinkusių LPD „Priklausomybės ir jų prevencija“, skaičius	Kariūnų, pasirinkusių LPD, skaičius	Siūlytų pasirinkti LPD skaičius per semestrą
2010–2011	36	54	5
2011–2012	22	46	5
2012–2013	3	18	6
2013–2014	28	49	6
2014–2015	12	47	5
2015–2016	20	44	4
2016–2017	11	36	3
2017–2018	25	44	3
Iš viso:	157	338	

nų skaičius rodo, kad jauniems žmonėms priklausomybių tema yra aktuali, jie nori į ją įsigilinti, gauti atsakymus į kylančius klausimus, turėti galimybę pasakyti savo nuomonę, diskutuoti ir būti išgirsti. Išanalizavus 2010–2018 m. kariūnų LPD „Priklausomybės ir jų prevencija“ pasirinkimo motyvus, galima išskirti šias priežastis (skliausteliuose pateikiami atitinkami jas apibūdinantys originalūs teiginiai):

► Žinių apie psichiką veikiančias medžiagas ir elgesio priklausomybes trūkumas („turiu draugų, kurie vartoja narkotikus, todėl norėčiau į šią problemą labiau įsigilinti“; „ar įmanoma paveldėti alkoholizmą? tėvai išsiskyrė, nes tėvas gerė, dėl to jaučiu baimę“; „noriu sužinoti apie poveikį, žmogaus psichologinę būseną“; „norėčiau pagilinti žinias apie pasaulyje žinomas priklausomybes“ ir pan.).

► Noras įsigilinti į psichiką veikiančių medžiagų vartojimo sukeltą problemą („mano šeimoje kenčia nuo priklausomybės, norėčiau sužinoti, kokius sunkumus tenka išgyventi kitoms šeimoms, ar mes jau viską patyrėme“; „kokie būna vartojimo padariniai, poveikis kūnui ir psichikai“; „suprasti įvairiapusę žalingų įpročių žalą sau, artimajam, visiems“ ir pan.).

► Pagalba sau („norėčiau sužinoti, kaip nepasiduoti vienai ar kitai priklausomybei“; „ką daryti, kad galėčiau sėkmingai mokytis, o ne visą laiką galvoti apie likusius namie mažamečius brolius (šeima skęsta)“; „mano artimieji

turi bėdų dėl alkoholio, pats taip pat neatsisakau išgerti, todėl noriu kuo daugiau sužinoti apie alkoholizmą, kad netektų gyvenime nusiristi iki tokio lygio, kai nebus jokios gražios ateities“ ir pan.).

► Pagalba artimam žmogui (draugui, šeimos nariui) („kaip dar kartą patikėti artimu žmogumi, kuris pažadėjo gydytis, bet ir toliau skaudina visus“; „kaip ištraukti draugą ar pažįstamą iš alkoholio liūno“; „kaip padėti / elgtis tiems, kurie kenčia netiesiogiai nuo priklausomybės poveikio“; „kaip alkoholišką įtikinti, kad tai kenkia sveikatai, griauna šeimą ir smukdo“; „norėčiau rasti argumentų, kad galėčiau atvesti artimus ir brangius žmones į dorovės kelią“ ir pan.).

► Nauda ateityje („įgytos žinios pravers ateityje, jei reikės kam pagalbos ar atpažinti apsvaigusįjį“; „padės man pačiam gyvenime kontroliuojant tam tikras priklausomybes“; „žinias galėsiu pritaikyti gyvenime“; „tarnaujant teks susidurti su šiomis problemomis“; „vartojantys šaukstiniai – ką reikės su jais daryti?“ ir pan.).

Studijų dalyko „Priklausomybės ir jų prevencija“ kursas sudaromas remiantis Pasaulinės sveiktos organizacijos rekomenduojamu sveikatos ugdymo modeliu: pirmiausia reikia suteikti mokslu pagrįstų žinių, kurių pagrindu formuojamos asmens elgesio nuostatos, įgūdžiai, skatinamas pozityvus sveikatai elgesys šia seka: informacija – žinojimas – nuostata – elgesys – sveikata. Remiantis šiuo ugdymo modeliu siekiama ugdyti kritinį

ir kūrybinį mąstymą, vertybines nuostatas, gebėjimą kontroliuoti savo gyvenimą, formuoti sveikos gyvensenos įgūdžius. Per paskaitas teikiamos teorinės žinios tam tikrais blokais: priklausomybių samprata, jų atsiradimo veiksniai; Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktų, susijusių su nagrinėjama tema, ir priklausomybių epidemiologijos apžvalga; psichiką veikiančios medžiagos ir jų poveikis žmogaus psichinei ir fizinei sveikatai; netiesioginė ir elgesio priklausomybės; priklausomybių gydymas, prevencija, sveikatos ugdymas ir kt.

Jaunam žmogui negalima tiesiog uždrausti vartoti vieną ar kitą psichiką veikiančią medžiagą, nepakanka pasakyti, kad „tai kenkia sveikatai“, būtina paaiškinti – kodėl, nes tik taip skatinamas sveikatai palankus ir socialiai atsakingas elgesys. Todėl kartu su kariūnais per paskaitas ieškome atsakymų į visiems aktualius klausimus: kodėl žmonės, vartojantys alkoholį ir narkotines medžiagas, ilgai nepasipriešina? Ką prarandame vartodami psichiką veikiančias medžiagas? Kas vyksta mūsų organizme skaidant arba ne suvartotą alkoholį? Kodėl sparčiai didėja medikamentų vartojimas ne pagal paskirtį? Kodėl nerekomenduojama gerti alkoholinių kokteilių su energiniais gėrimais? Ar įsigiliname į produktų (pvz., maisto papildų sportui, energinių gėrimų), galinčių sukelti priklausomybę, sudėtį? Kodėl taip sunku ištrūkti iš priklausomybės gniaužtų? Kaip pasakyti „ne“? ir į daugelį kitų. Kariūnai gilina žinias ir rengdamiesi debatams aktualiomis temomis: „Kanapių legalizavimas Lietuvoje“, „Anabolinių steroidų vartojimas: tobulas kūnas ar savęs žalojimas?“, „Reklamos įtaka alkoholio vartojimui“ ir kt. Jas aptariant vyksta audringos diskusijos.

Siekdami susieti teorinę paskaitų medžiagą su realiu gyvenimu, kartu su kariūnais analizuojame įvairias situacijas, išbandome girtumo poveikį imituojančius akinius (priemonė, kurią pasitelkę įsitikiname, kaip apsvaigimas nuo alkoholio keičia mūsų gebėjimą atlikti paprastas užduotis), žiūrime ir aptariame mokomuosius, dokumentinius filmus, susipažįstame su dažniausiai taikomais priklausomybių gydymo būdais, reabilitacinių bendruomenių veikla ir pan., bandydami įsigilinti į priklausomybių prevencijos problematiką, – su prevencijos istorija, pagrindiniais

principais, metodais, kuriame prevencinių akcijų ir socialinių reklamų projektus. Kariūnai – labai kūrybingi jauni žmonės, kurdami prevencinius projektus, naudoja įvairias turinio sklaidos formas: kuria vaizdo klipus, trumpus vaidybinius siužetus, dainas, eilėraščius, žaidimus, plakatus, koliažus, lankstinukus ir t. t. Itin jautriems asmeniniams klausimams aptarti skiriami individualūs pokalbiai, o užsiėmimuose visada galioja pagrindinės elgesio taisyklės: pagarba pašnekovui, konfidencialumas, pasitikėjimas, aktyvus klausymasis, parama, teisė būti išklaustyti, teisė nedalyvauti diskusijoje.

Kasmet semestro pabaigoje kariūnų prašoma įvertinti išeitą kursą, įvardyti teigiamus ir tobulintinus aspektus. Pažymėtina, kad visada džiugina grįžtamasis ryšys, įprasminantis abipusį bendradarbiavimą ir suteikiantis galimybę geriau vieniems kitus pažinti. Kariūnų nuomone, įgytos žinios jiems tikrai pravers ateityje, padės geriau suprasti priklausomybių paliestus žmones, skatins

Dėl priklausomybių mus jau paliko daug angelų.
Netapk vienu iš jų.

juos pačius socialiai atsakingai elgtis. Keletas kariūnų minčių, vertinant išeitą kursą „Priklausomybės ir jų prevencija“ (kalba netaisyta): „naudingas kursas, nes pagrįstas gyvenimu, tuo, su kuriuo susiduriame kiekvieną dieną“; „sužinojau, ką daryti su priklausomybe artimoje aplinkoje“; „naudinga, nes turėjom

Socialinės reklamos projektas
Autorės: krn. Gabija Grybytė,
krn. Rasa Malaiškaitė

galimybę atvirai padiskutuoti apie priklausomybes“; „tikrai pakeičiau požiūrį į daugelį dalykų“; „supratau, kad tai, ką maniau žinaš apie priklausomybes, yra tik ledkalnio viršūnė“; „jei maniau, kad gyvenime verta išbandyti viską, tai dabar supratau, kad tikrai neverta“.

Apibendrinant galima teigti, jog priklausomybių prevencija yra kariūnų ugdymo proceso dalis, apimanti mokslu grįstą žinių teikimą, socialinių įgūdžių ugdymą, kritinio ir kūrybinio mąstymo lavinimą, sveiko ir pozityvaus elgesio skatinimą, siekiant užkirsti kelią socialinės rizikos veiksniams atsirasti ir plėtotis.

NATO priešakinių pajėgų kovinės grupės karių „VIRTUVĖ“

Kpt. Vytenis MILIUŠAS

Sveiki, žurnalo „Kariūnas“ skaitytojai! Visada džiaugiuos, galėdamas grįžti į savo *Alma Mater* – Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją. Šiuo metu čia, magistrantūroje, mokausi karinės diplomatijos subtilybių. Atsitiktinai užsukęs į Karo akademijos Redakcinį skyrių sužinojau, kad Jums būtų įdomu daugiau sužinoti apie Lietuvoje tarnaujančius sąjungininkų karius. Kasdienėje veikloje rūpinuosi su jų komunikacija susijusiais klausimais, todėl galiu papasakoti, kaip atrodo NATO priešakinių pajėgų kovinės grupės karių „virtuvė“.

Bet iš pradžių trumpai apie save. Į Karo akademiją įstojau 2009 m. ir 2013 m. ją baigiau. Studijų laikotarpiu buvau išvykęs vieną semestrą mokytis pagal mainų programą į Virdžinijos karo institutą, JAV. Lietuvos karo akademijoje stengiausi užsiimti įvairiomis veiklomis, buvau Kariūnų tarybos pirmininkas. Po mokslų Akademijoje trejus metus tarnavau Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo mechanizuotajame pėstininkų

batalione, o nuo 2016 m. rudens darbuojuosi Lietuvos kariuomenės Strateginės komunikacijos departamente – esu atsakingas už NATO priešakinių pajėgų komunikaciją.

**TAIGI, KAS YRA NATO
PRIEŠAKINIŲ PAJĖGŲ KOVINĖ
GRUPĖ IR KĄ JI VEIKIA
LIETUVOJE?**

**Žvilgsnis į NATO
priešakinių pajėgų kovinę
grupę Lietuvoje**

Apie NATO priešakines pajėgas (angl. k. – *Enhanced Forward Presence – eFP*) dar neseniai nežinojome nieko, o šiandien apie jas girdime vis dažniau.

MOKSLO CENTRO DIREKTORIUS DOC. DR. NORTAUTAS STATKUS

Nortautas STATKUS gimė 1971 m. rugsėjo 12 d. Vilniuje. 1989 m. baigė Vilniaus S. Nėries vidurinę mokyklą ir įstojo į Vilniaus universiteto Istorijos fakultetą. 1994 m. jį baigęs įgijo bakalauro laipsnį. Studijas tęsė Centrinės Europos universitete, kur 1995 m. įgijo istorijos

magistro laipsnį. Antrą magistro laipsnį – slavistikos ir Rytų Europos studijų – įgijo 1996 m. Londono universitete. 2000 m. Vilniaus universitete apgynė disertaciją „Etninių konfliktų reguliavimas: bendros kilmės mitų ir simbolių vaidmuo“ ir įgijo socialinių mokslų srities, politikos mokslų krypties daktaro laipsnį.

2001–2007 m. dėstė Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institute. 2001–2006 m. tarnavo Valstybės saugumo departamente, 2006–2009 m. dirbo Užsienio reikalų ministerijoje: ėjo Užsienio politikos planavimo ir analizės departamento direktoriaus pavaduotojo, Rytų kaimynystės politikos departamento direktoriaus pavaduotojo pareigas.

Nuo 2009 m. toliau dirbo Valstybės saugumo departamente. 2010–2014 m. grįžo į diplomatinę tarnybą – buvo paskirtas ministro patarėju, Lietuvos nuolatiniame atstovybėje Europos Sąjungoje. 2014 m. grįžęs į Lietuvą, toliau tęsė

žvalgybos pareigūno tarnybą Valstybės saugumo departamente.

Nuo 2018 m. rugsėjo 21 d. N. Statkus eina Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos Mokslo centro direktoriaus pareigas. Taip pat jis yra LKA Politikos mokslų katedros docentas.

N. Statkaus akademiniai interesai: Baltijos šalių geopolitika, Lietuvos užsienio ir saugumo politika, nacionalizmo ir etniškumo kaitos procesai Europoje, politinė antropologija. Yra parašęs mokslų darbų. Puikiai moka anglų ir rusų, gerai – lenkų ir vokiečių kalbas, turi prancūzų kalbos pradmenis.

Apdovanotas Lietuvos Respublikos Prezidento Atminimo ženklu (2013), Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro medaliu (2004), Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento žinybiniais pasižymėjimo ženklais.

Vedęs, augina sūnų ir dukrą. Laisvalaikio pomėgiai – dviračių sportas ir plaukimas.

Atsiradimo priešistorė

NATO priešakinės pajėgos – tai pajėgos, įvardytos sąvoka, suformuluota ir garsiai nuskambėjusia 2016 m. NATO viršūnių susitikime Varšuvoje. Birželio 8–9 d. vykusiame susitikime NATO šalių lyderiai sutarė, kad, atsižvelgdama į didėjančią Rusijos agresiją, taip pat jos veiksmus Kryme ir Rytų Ukrainoje, NATO turi vieningai reaguoti ir imtis atitinkamų priemonių. Aljanso lyderiai nusprendė dislokuoti priešakines pajėgas Estijoje, Latvijoje, Lietuvoje ir Lenkijoje ir taip pademonstruoti vienareikšmišką solidarumą ir nusistatymą atremti bet kokią galimą agresiją¹. Keturios NATO šalys – D. Britanija, Kanada, Vokietija ir Jungtinės Amerikos Valstijos – įsipareigojo vadovauti šioms bataliono dydžio kovinėms grupėms. Aljansas pademonstravo dideles savo veikimo galimybes, ir jau 2017 m. pradžioje kovinės grupės pradėjo savo veiklą NATO rytiniame flange.

NATO priešakinių pajėgų kovinė grupė – kas tai yra ir kaip ji atrodo?

Tai bataliono dydžio kovinė grupė, vadovaujama tarptautinio bataliono štabo, sudaryta iš įvairių manevrinių ir remiančiųjų vienetų. Lietuvos kovinę grupę daugiausia sudaro Vokietijos, o tam tikrais laikotarpiais – Prancūzijos, Čekijos, Nyderlandų, Kroatijos, Norvegijos, Liuksemburgo ir Belgijos kariuomenių kariai. Vokietijos kariuomenė šiuo metu kovinėje grupėje yra dislokavusi vieną manevrinę kuopą su pėstininkų kovos mašinomis „Marder“ ir sunkiąją tankų kuopą su pagrindiniais mūšio tankais „Leopard II“, taip pat štabo elementą. Vasaros viduryje į Lietuvą atvykę Čekijos kariai atsigabeno pėstininkų kovos mašinų „Patria“, o visai neseniai prie kovinės grupės vėl prisijungęs belgų kontingentas – pėstininkų kovos mašinų „Piranha“.

Pirmąjį šių metų pusmetį Lietuvoje tarnavo Prancūzijos manevrinė kuopa, sustiprinta pagrindiniais kovos tankais „Leclerc“, Nyderlandų kariuomenė dislokavo manevrinę kuopą su pėstininkų kovos mašinomis „Boxer“, Kroatijos ka-

Prancūzijos kontingento inauguracija 2018 m. sausio mėn.

levos Budzeikaitės nuotrauka

riai su šarvuočiais „Patria“ Lietuvoje išbuvo aštuonis mėnesius.

Įdomu tai, kad prie šios NATO misijos prisideda ir savo kariuomenės neturinti Islandija. Ji į Lietuvą yra atsiuntusi vieną atstovą, kuris daugiausia dirba kovinės grupės komunikacijos srityje ir stengiasi jos veiklą nušviesti įvairioms auditorijoms – tiek Islandijos, tiek Lietuvos.

Kovinės grupės rutina ir kaip ji atrodo iš arčiau

Pirmiausia pažymėtina, kad kovinės grupės kariai ir padaliniai yra nuolat rotuojami. Rotaciją kiekviena šalis vykdo savarankiškai. Vieni padaliniai rotuojami dažniau, kiti – šiek tiek rečiau. Kiekvienas prie kovinės grupės prisijungęs naujas vienetas pereina tam tikrą ciklą: iš pradžių jis įsikuria, vėliau dalyvauja pratybose tiek savarankiškai, tiek su kitomis šalimis, susipažįsta su operacijų aplinka, įpranta veikti naujoje vietoje. Galiausiai vienetas ruošiasi išvykti, tvarko techniką, perduoda gerą patirtį jį pakeisti atvykusiam padaliniiui.

Be kovinio rengimo, kuris yra gana įtemptas, kariai noriai užsiima socialine veikla: organizuoja socialines akcijas, kuriomis siekia pritraukti paramos sunkiau besiverčiančioms šeimoms, rengia įvairias sporto varžybas ir jose dalyvauja. Nyderlandų kontingentas kartu su Nyderlandų ambasada Lietuvoje aktyviai prisideda organizuojant stovyklas vaikams. NATO priešakinių pajėgų bataliono kariai dalyvauja ir visose Lietuvai svarbiose šventėse, noriai vyksta į ekskursijas skirtinguose šalies regionuose.

Šių metų viduryje Nyderlandų kariai kartu su Lietuvos kariuomenės Savanorių pajėgų 8-ąja rinktine pradėjo organizuoti didelio susidomėjimo sulaukusį projektą „Maži geri darbai“. Projekto idėja – vietos gyventojams padėti atlikti įvairius buitines darbus. Projekte dalyvauja NATO priešakinių pajėgų kovinės grupės kariai ir moksleiviai. Paprastai vienas karys ir vienas mokinys eina pas tam tikrų poreikių turinčius žmones ir

keletą valandų darbuojasi, pvz., tvarko sodą, padeda sunėsti malkas ir t. t. Mokinio ir kario bendros grupės koncepcija pasirinkta neatsitiktinai – tai gera proga moksleiviui patobulinti savo anglų kalbos įgūdžius, o kariui – galimybė artimiau pabendrauti su vietos gyventojais. Tokia socialinė akcija jau du kartus vyko Pabradėje ir vieną kartą Švenčionyse.

Tarptautiškumo aspektas

NATO vėliava mums visiems leidžia veikti pagal NATO standartus. Skirtingos šalys, turinčios unikalios patirties ir savo karybos tradicijas, geba rasti bendrą kalbą. Vienas tokių gražių pavyzdžių, kalbant apie sąsajas su Lietuva, galėtų būti Kroatija. Su ja bendradarbiavimas vyksta jau gana seniai. 1994 m. Lietuvos kariai buvo Balkanuose, vėliau kartu su Lietuvos kariais kroatai tarnavo Provincijos atkūrimo grupėje Afganistane, o šių metų pradžioje jie tobulinosi čia, Lietuvoje.

Kitas geras pavyzdys – Islandija. Šios šalies atstovai taip pat dalyvavo Lietuvos vadovaujamoje Goro provincijos atkūrimo grupėje Afganistane.

Laukia intensyvus pratybų periodas

Šiuo metu Vokietijos, Olandijos, Čekijos ir Belgijos karių manevrinės kuopos vykdo savo vidinį kovinį rengimą. Kariai dvi pirmąsias spalio savaites treniruosis Generolo Silvestro Žukausko poligone Pabradėje. Bus tobulinami įvairūs manevriniai veiksmai, orientuoti į gynybos operacijas, taip pat kovinio šaudymo įgūdžiai. Lapkričio pradžioje NATO priešakinių pajėgų kovinė grupė dalyvaus Mechanizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ kasmetinėse pratybose „Iron Wolf“.

Prabėgus beveik dvejimėms metams nuo kovinės grupės įkūrimo galime konstatuoti, kad NATO priešakinių pajėgų bataliono kovinė grupė Lietuvoje tapo matomu ir atpažįstamu vienetu, ir kartu pasidžiaugti, jog mūsų visuomenė palaiko sąjungininkų buvimą šalyje.

Vokiečiai į Lietuvą atvyko su pėstininkų kovos mašinomis Boxer Leopard ir su pagrindiniais mūšio tankais Leopard II

levos Budzeikaitės nuotrauka

Pagrindinis mūšio tankas Leopard II Gaižiūnų poligone

levos Budzeikaitės nuotrauka

Kovinės grupės vadų pasikeitimo ceremonija. Kovinė grupė yra pavaldi brigadai „Geležinis Vilkas“

levos Budzeikaitės nuotrauka

Kroatijos kariai, kurie Lietuvoje buvo nuo 2017 m. gruodžio iki 2018 m. liepos mėn. pabaigos, treniravosi Gaižiūnų poligone

vrš. G. Mauricio nuotrauka

Liuksemburgo karių atvykimas į Lietuvą. Liuksemburgo kariai kartu su Belgijos kontingentu atliko kovinės grupės logistines funkcijas. 2017 m. L. Skiezgijienės nuotrauka

¹ Warsaw Summit Communiqué, https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_133169.htm

Nuotrauka atminimui: po iškilmingos ceremonijos prie prezidentūros LKA XXV absolventų laida

Priekyje iš kairės: Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Vytautas Bakas, švietimo ministrė Jurgita Petrauskienė, arkivyskupas Gintaras Grušas, Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė, geriausias LKA absolventas lt. Ignas Petrauskas, krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis, gen. mjr. Vitalijus Vaikšnoras, LKA viršininkas brg. gen. Algis Vaičieliūnas

Kovos menų turnyre Kaune – AKADEMIJOS AUKLĖTINIO PERGALINGAS DEBIUTAS

Dr. Vladas TUMALAVIČIUS

Tito Pacausko ir Gražvydo Lažausko nuotraukos

Rugsėjo 21 d. Kauno „Žalgirio“ arenoje vyko tarptautinis kovos menų turnyras „Dream Boxing & KOK World Series 2018“. Jame pagal profesionalaus bokso taisyklės debiutavo ir Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos IV kurso Saulės mūšio kuopos kariūnas Algirdas BANIULIS.

Šiame bokso ir bušido turnyre, be Lietuvos atletų, varžėsi geriausi Ukrainos, Vokietijos, Lenkijos, Baltarusijos boksininkai ir kovotojai. Lietuvos sportininkai šventė 12 pergalių iš 14 galimų.

Po įtemptos kovos teisėjų sprendimu Algirdas Baniulis buvo pripažintas nugalėjusiu vyresnį ir labiau patyrusį varžovą, ukrainietį boksininką Ivaną Bezverchį.

Kariūnas Algirdas Baniulis, Karo akademijoje studijuojantis pagal Gynybos ir saugumo institucijų valdymo programą, Kauno miesto sporto mokyklos „Gaja“ trenerio, 2015 m. pelniusio geriausio Lietuvos trenerio vardą, Vido Bružo ir Karo akademijos bokso fakultatyvo trenerio Zinovijaus Gricko auklėtinis, yra perspektyvus boksininkas, daugkartinis šalies ir Europos bokso turnyrų ir čempionatų nugalėtojas ir prizininkas: 2016 m. ir 2017 m. Lietuvos bokso čempionatuose (svorio kategorijoje iki 91 kg) iškovojo III, 2017 m. XXI tarptautiniame Šociko bokso turnyre (svorio kategorijoje iki 91 kg) – II, 2017 m. tarptautinėse varžybose „Ruska-turnaus“ Suomijoje (svorio kategorijoje iki 91 kg) – III, o bendroje komandinėje įskaitoje – I vietą.

Boksas nuo neatmenamų laikų yra kilnus sportas. Per varžybas pajungiamas protas, dvasia ir kūnas. Todėl mūšio akimirka boksininkas turi susitelkti į vieną tikslą – taktiškai judėdamas susikurti strategiją, kaip priartėti prie varžovo ir jį

nokautuoti. Tai – subtili meno forma, o šį meną privalo įvaldyti kiekvienas geras karys ir būsimas karininkas lyderis.

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija remia šią sporto šaką, rūpestingai laikosi visų bokso tradicijų ir jau nuo 1999 m. pirmojo Lietuvos kariuomenės bokso čempionato sėkmingai garsina Akademijos vardą. Lietuvos karo akademijos bokso rinktinė, vadovaujama Zinovijaus Gricko, dalyvavo visuose Lietuvos kariuomenės bokso čempionatuose ir ne viename iš jų įspūdingai įveikė savo varžovus. Nuo 2009 m. Akademijoje vyksta tradicinis kasmetinis atviras karių bokso turnyras, kuriame dalyvauja ne tik kariai, bet ir kitų bokso klubų ir sporto mokyklų atstovai.

Bokso fakultatyvas Karo akademijoje labai populiarus. Akademijos kariūnų treniruotės vyksta keturis kartus per savaitę. Kariūnai negailėdami jėgų lieja prakaitą sporto salėje, gerina savo fizinį pasirengimą, mokosi naujų judesių ir technikos. Pasiiekti gerų rezultatų padeda rengiami atviri bokso čempionatai su kitais bokso klubais. Taip Akademijos bokso rinktinė prisideda prie Lietuvos karo akademijos vardo garsinimo krašto apsaugos sistemoje, Lietuvoje ir už jos ribų.

Krn. Irenijus TREČIOKAS

GERIAUSIAS KARIŪNAS

Kaip ir kiekvienais metais, Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje toliau puoselėjama tradicija rinkti geriausių absolventų laidos kariūną. Kodėl tai yra taip svarbu? Todėl, kad tai rodo, jog ketverių metų sunkus darbas ir pastangos būti geriausiam galiausiai atsiperka. Kiekvienam kariūnui didelė garbė stovėti Simono Daukanto aikštėje, suteikiant pirmąjį karininko laipsnį. Tačiau asmuo, apdovanotas simboliniu geriausio absolvento kardu, ne tik jį gauna iš krašto apsaugos ministro rankų – jam suteikiama teisė per šią ceremoniją vesti savo kurso kuopą. Šiais metais ši garbė teko Žalgirio mūšio kuopos kariūnui IGNIUI PETRAUSKUI.

Mūsų istorijos herojaus kelias į Lietuvos karo akademiją jau nuo pat pradžių buvo susijęs su kariuomene. Pirmiausia jis savo jėgas išbandė Lietuvos šaulių sąjungoje, čia įgijo tam tikrus pradžios ir nutarė toliau sieti savo gyvenimą su karyba. Šie užsiėmimai Ignui labai patiko, bet po kiek laiko panor save dar labiau išmėginti ir išsiaiškinti, ar pati kariuomenės struktūra jam tinka, tad nusprendė tai sužinoti KASP tarnyboje. Apie šią savo gyvenimo patirtį jo atsiliepimai yra patys geriausi. Tarnaudamas KASP pajėgose, jis susidūrė su nemažai karininkų ir būtent tada nusprendė siekti tolesnio tikslo – įstoti į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją.

O dabar iš karto apie Igno pirmuosius studijų Karo akademijoje metus, kurie, daugelio žmonių nuomone, kariūnams yra patys sunkiausi. Ignas juokaudamas įvardija vieną sunkiausių studijų dalykų – aukštąją matematiką: „Buvau įsitikinęs, kad studijuosiu pagal Tarptautinių santykių studijų programą, be to, girdėjau, kad tarp šios programos disciplinų tikslųjų mokslų nėra, tačiau, mano nuostabai, buvo.“

Tvarkos laikymosi ir kariškos drausmės Ignas nelaiko problema, nes, jo žodžiais tariant, „prie visko priprantama“, tad jam tai nekėlė sunkumų ar diskomforto. Rudens pratybos dažniausiai visiems kariūnams palieka pačius „smagiausius“ prisiminimus. Ne išimtis ir Igno Žalgirio mūšio kuopa, kuri kaip vieną sunkiausių fiziškai ir psichologiškai dalykų išskyrė būtent šias pratybas, todėl,

netgi baigusi pirmą kursą, ji „skaudžiai“ pamini tuos išbandymus.

Na, o pereinant prie lengvesnės dalies, Ignui iki šiol jausiausias pirmakursių gyvenimo akimirkos, susijusios su grįžimu namo ir, be abejo, su Mamos ir Močiutės paruoštu maistu.

Reikšminga kariūnų gyvenimo dalis – kasdienis kolegiškas kuopos narių bendravimas. Pats Ignas savo Žalgirio mūšio kuopą mini tik geru žodžiu: „Kuopa tapo šeima, nors ją dėl vienokių ar kitokių priežasčių per ketverius metus paliko nemažai narių. Buvome tam tikra prasme išskirtinė komanda – tvirta, nebijanti iššūkių. Visada rėmėme vienas kitą. Per tuos metus patyrėme nemažai pokyčių ir juos išgyvenome, išmokę prisitaikyti prie dinamiškos aplinkos – tai pagrindinis mūsų stiprybės vardiklis, net sudėtingiausiose situacijose leidęs išsaugoti pozityvumą ir proto aštrumą.“

Kalbant apie pozityvumą, linksmybių nuotykių per tuos ketverius Igno studijų metus buvo labai daug, ir visi jam brangūs, savaip išskirtiniai. Apskritai visų Karo akademijos kuopų tie metai buvo kupini labai įvairių emocijų, bet mūsų istorijos herojus norėtų pabrėžti, kad Žalgirio mūšio kuopos nuolatinis palydovas buvo juokas.

Papasakojus tiek įvairių dalykų, natūraliai norisi priminti, kad vienas svarbiausių – MOTYVACIJA. Tad kas vis dėlto įkvepia geriausių kariūną? Didžiausia motyvacija mokytis, dirbti ir stengtis – artimieji, draugai, antisovietinio pasipriešinimo judėjimo dalyvių, kurie dėl mūsų laisvės paguldė galvas miškuose, atmini-

mas. Būtent tai buvo Igno motyvacijos šaltiniai. Tikiuosi, kad šie šaltiniai padės ir Karo akademijos ateities kartoms. Taip pat viena mėgstamų kariūnų veiklų, kuri gali suteikti ir motyvacijos, yra knygų skaitymas. Viena įdomiausių knygų, padėjusių geriausiam kariūnui, – Marko Aurelijaus „Sau pačiam“, mano nuomone, turėtų padėti studijuojantiems Karo akademijoje ir besiruošiantiems čia stoti.

Keletą žodžių norėtume tarti ir tiems, kurie ketina prisidėti prie Karo akademijos kariūnų bendruomenės. Jiems reiktų palinkėti drąsos atlikti tai, apie ką slapta galvoja, ir galutinai apsispręsti dėl pasirinkto išsvajoto, bet nelengvo gyvenimo kelio. Studijuojantiems būsimiems kolegoms, tiek tiems, kurie žengia paskutinius žingsnius iki išsvajotos žvaigždutės, tiek tiems, kurie tik pradėjo šiuo keliu žengti, – kantrybės, stoviškumo ir jėgų. Kiekviena diena, kiekvienas žingsnis, kursas ir atlikta užduotis nejučia artina prie paskutinės nakties Akademijoje, kurios linkiu sulaukti visiems to vertiems.

Šiuo metu Ignui, jaunam karininkui, tarnyboje sekasi gerai. O apie garbingą geriausio Akademijos kariūno titulą jis sako:

„Išskirtinai kardo nesiekiu, kaip ir pabučiuoti Akademijos vėliavą, baigęs bazinį kursą, tačiau jau buvo tradicija, kad LKA kardas keliauja į Šiaulius. Šią tradiciją norėjau pratęsti ir aš. Mano nuomone, darbas, pastangos, užsispyrimas, o ne tuščios kalbos padeda pasiekti geidžiamus rezultatus, įgyti pasitikėjimą ir tvirtu žingsniu žengti savo tikslo link. Esu dėkingas už suteiktą garbę ir pasitikėjimą saugoti kurso kardą, kuris yra mūsų visų. Dalyvaujant pirmojo karininko laipsnio suteikimo ceremonijoje apima euforija, kadangi pasieki tai, dėl ko dirbai visus ketverius metus. Tą dieną vargu ar kuris nors sukome galvą dėl būsimų iššūkių, negalvojome apie naujus kalnus, kuriuos turėsime įveikti savo gyvenimo kelyje, bet jau ne kaip kariūnai, o kaip karininkai.“

Apibendrinamas norėčiau pasakyti, kad gauti simbolinį kardą yra didelė garbė, ir kiekvienas, siekiantis geriausio kariūno titulo, turėtų prisiminti anksčiau Akademiją baigusius geriausius kariūnus ir kiekvieną dieną stengtis. Linkiu sėkmės kiekvienam, pasirinkusiam šį gyvenimo kelią.

Rasa GEDMINIENĖ

Dr. Rolanda KAZLAUSKAITĖ
MARKELIENĖ

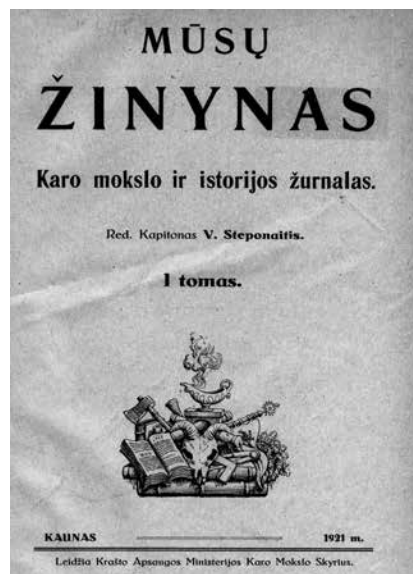
Karininko ugdytojo portretas žurnalo „MŪSŲ ŽINYNAS“ (1921–1940) publikacijose

*Didžiausias davinys, be kurio negali būti gerai
išauklėtas karys, yra auklėtojas*

plk. ltn. K. Žukas

Dar tebevykstant kovoms dėl šalies nepriklausomybės pradėta rūpintis kuriamos Lietuvos kariuomenės karių ugdymu ir švietimu. 1921 m. Krašto apsaugos ministerijos Karo mokslo skyrius parengė pirmąjį karo, mokslo ir literatūros žurnalo „Mūsų žinynas“ (redaktorius – kpt. V. Steponaitis) numerį, kuris turėjo būti atspausdintas Valstybės spaustuvėje Kaune. Pradžios žodyje, parengtame jo redakcijos, rašoma, kad „Mūsų žinyno“ dirva – valstybės idėja, armijos pagrindai, karo mokslai. Valstybę palaiko armija, bet armija negali sėkmingai kautis su priešais, jei stokoja tautinio susipratimo, kultūros ir mokslo.

1921–1940 m. „Mūsų žinyno“ publikacijos apėmė įvairias su kariuomenės funkcionavimu susijusias sritis: valstybės saugumo stiprinimą, kariuomenės ir atskirų dalinių istoriją, kasdienį jos gyvenimą, karo meną, šalies ir kitų valstybių pasirengimą karui, ginkluotę, taktiką, karo mediciną, ekonomiką, karinės kalbos reikalus ir pan. Jame aktualius kariuomenei ir visuomenei klausimus nagrinėjo daug žymių to meto Lietuvos karininkų ir visuomenės veikėjų – plk. ltn. V. Biržiška, K. Binkis, gen. št. mjr. V. Bulvičius, S. Kymantaitė-Čiurlionienė, K. Dineika, P. Galaunė, gen. ltn. K. Ladyga, K. Petrauskas, gen. L. Radus-Zenkavičius, mjr. V. Steponaitis, S. Šimkus, plk. ltn. J. Šepetys, plk. V. Kiršinas, V. Krėvė-Mickevičius, J. Vaba-

las-Gudaitis, ats. plk. K. Žukas ir daugelis kitų.

Lietuvos Respublikos Prezidentas Antanas Smetona savo kalboje per iškilmingą Vyčio Kryžiaus kavaliarių posėdį (1938 m.) pabrėžė ypatingą kariuomenės veiklos svarbą teigdamas, jog „kariuomenė ne vien Tėvynės sienų saugotoja, bet ir visuomenės auklėtoja. Kareivis, atlikęs karinę prievolę, grįžta namon šviesesnis, sąmoningesnis ir sutvarkytas žmogus. Per jį drausmė, susiklausymas ir kiti karinio auklėjimo dėsniai prigyja ir visuomenei“ (11; 644).

Kpt. V. Biržiška straipsnyje „Karo pedagogijos bruožai“ taip pat pažymi, jog kareivio auklėjimo tikslas – kad grįžtų jis iš kariuomenės tapęs geru visuome-

Kpt. V. Biržiška

Plk. ltn. K. Žukas

nės piliečiu (3; 50). Mjr. J. Lanskoronskis straipsnyje „Karinių reikšmė ir jų socialis vaidmuo“, akcentuodamas karininko ugdytojo vaidmens svarbą, atkreipia dėmesį į Rikiuotės statuto 249 straipsnį, kuriame nurodyta, jog „karininkas yra kareivio auklėtojas ir mokytojas. Jis turi ir aukštą pareigą – gautą netobulą pilietį gražinti visuomenei tobulesnį: drausmingą, išlavintu protu, tobulesnį dorovės atžvilgiu ir pasidariusį sąmoningu patriotu“ (8; 399).

Ltn. Ingaunis straipsnyje „Kareivių švietimas ir auklėjimas“ taip pat pabrėžia, kad kariuomenėje, be tiesioginio fizinio ir techninio rengimo karui, vyksta svarbus ir intensyvus kultūrinis kareivių švietimo ir auklėjimo darbas (6; 484).

Ypatingas dėmesys kareivių ugdymui buvo skiriamas jau tik pradėjus kurti Lietuvos kariuomenės dalinius: buvo sudarytos dalinių švietimo komisijos, pagal 1927 m. įsakymą kariuomenei Nr. 26 kiekvienoje kariuomenės dalyje šiam darbui dirbti paskirti švietimo vadovai ir jų padėjėjai. Todėl ir žurnalo „Mūsų žinynas“ publikacijose (beveik 100 straipsnių) dažnai gvildinami kariuomenės mokymo, auklėjimo, karininko ugdytojo rengimo, jo veiklos klausimai, analizuojamos jo asmeninės savybės. Nemažai publikacijų buvo skirta karininko ugdytojo rengimo problemoms aptarti, jose pabrėžiama, kad vieni svarbiausių iš daugelio karininko vaidmenų yra ugdytojo, auklėtojo, mokytojo ir švietėjo, bet, deja, šiam darbui karininkai nėra tinkamai parengti.

Ne viename straipsnyje priekaištų sulaukė ir tuometė Karo mokykla. Antai plk. ltn. K. Žukas straipsnyje „Kariuomenės auklėjimo bruožai“, analizuodamas auklėjimo svarbą kariuomenėje, pažymėjo, kad „auklėjimas – tai ne amatas, tai yra menas, gilus ir svarbus menas. <...> Karo mokyklos priedermė įvesti atskirą kareivių auklėjimo kursą, kitaip jaunas karininkas daugumoj net nežino, kad jo pareiga ne tik mokyti, bet, svarbiausia, auklėti“ (16; 303). Šiai minčiai pritarė ir mjr. R. Burokas straipsnyje „Karininkas – auklėtojas“, išskeldamas karininko, kaip mokytojo ir auklėtojo, darbo svarbą. Autorius apgailestauja, kad apie auklėjimą mažai rašoma statuteose, ir pabrėžia, kad auklėjimas – tai asmeninis kiekvieno karininko gabumas, kuris turi būti dar Karo mokykloje atskleistas, tačiau „mūsų karo mokykla to klausimo veik visai neliečia, o Aukštesnieji Karininkų kursai – tik bendrais bruožais“ (5; 10).

Kpt. J. Tomkus, aptardamas sėkmingo ugdymo kariuomenėje veiksnius, straipsnyje „Kariuomenės auklėjimo faktoriai ir jų vartojimas“ pažymi, kad „kiekviename darbe, kiekvienos pareigos taisyklės vykdyme dalyvauja trys sąlygos, be kurių negali būti kalbos apie gerą pareigų ėjimą, būtent: „ūpas, sumanumas (suvokimas) ir dalyko žinojimas“ (13; 230). Tačiau būtent pedagogikos žinių jaunos Lietuvos kariuomenės karininkams ir trūko, nes, kaip apgailestaudamas pažymėjo kpt. V. Biržiška, karininkai nėra rengiami ugdymo darbui, karo pedagogika jiems nedėstoma,

nors „bendros ir suaugusiųjų pedagogijos dėsnių žinojimo svarbumas visiems kariuomenės mokytojams, karininkams pirmoj eilėj, yra neginčijamas ir visiems suprantamas. <...> Kariuomenės mokytojai dėl savo ypatingos padėties pirmų pirmiausia yra pedagogai. Tik ne pedagogai iš pašaukimo ar tam tikro prisirengimo, bet tam tikru įsakymu į tą pedagogo laipsnį pakelti“ (3; 48). Įgiję nors kiek bendrųjų, teorinių, pedagogikos žinių karininkai kur kas greičiau ir lengviau galėtų tapti gerais kariuomenės pedagogais, – manė kpt. V. Biržiška.

K. Abaras straipsnyje „Kareivių mokymo vadovėlio reikalu“ taip pat akcentuoja auklėjamojo darbo svarbą kariuomenėje ir atkreipia dėmesį, kad kareivis auklėjamas visą tarnybos laiką, todėl jo tiesioginiai vadai (kuopos, baterijos, eskadrono) turėtų būti gerai susipažinę su „visais auklėjimo ir mokymo sritį liečiančiais klausimais“ (1; 277). Jam antrina ir V. Stanevičius, pažymėdamas, kad „būrio vadu turėtų būti skiriamas karininkas, gabus, gerai mokąs pedagogiką bei gerai nusimanąs mokymo ir auklėjimo srity, šią sritį mėgstąs“ (12; 455).

Analizuodamas kariūnų profesinį rengimą, plk. V. Kiršinas straipsnyje „Kariuomenės auklėjimas“ teigia, kad Karo mokykloje kariūnai turėtų įgyti ne tik specialių profesinių žinių, bet ir pasirengti būti karių mokytojais ir auklėtojais. Autoriaus nuomone, auklėjimo uždaviniai Karo mokykloje – „išryškinti

Plk. V. Kiršinas

Lietuvos kariuomenei pageidautiną karininko tipą, įskiepyti Tėvynės meilę ir garbės pajautimą, išryškinti gyvenime pasitaikančių negerovių pasekmes, įskiepyti karininko elgimosi viešumoje dėsnius, išaiškinti kariuomenės dalyse sudarytų tradicijų reikšmę, padėti kariūnui surasti savąjį aš, rasti kelią savo jausmams, savo poelgiams analizuoti ir t. t.“ (7; 669).

Pažymėtina, kad „Mūsų žinyne“ gausu publikacijų, kuriose aptariamos karininkui ugdytojui būtinos asmeninės savybės. Brg. gen. S. Raštikis, kalbėdamas apie kariuomenės indėlį į visos tautos moralinį auklėjimą, straipsnyje „Stiprinkime moralinius ginklus“ pabrėžė būtinybę siekti, kad kiekvienas karys, ypač karininkas, „moralės srity būtų be jokių priekaištų ir kad kiti jame matytų moralinio susitvarkymo pavyzdį sau ir kitiems. Garbingas kario munduras nesiderina su nedorovingu jo šeiminingu, ir visais atžvilgiais yra pateisinama, kada toks nepataisomas šeiminingas verčiamas nuo to munduro atsisakyti. Piktžolės visur turi būti raunamos“ (9; 761–762).

Brg. gen. S. Raštikis

Mjr. V. Vitkauskas straipsnyje „Kariškas tautos auklėjimas“ dar 1924 metais nurodė, jog karys turi gerai pažinti ir mylėti Tėvynę, išmanyti savo, kaip piliečio ir ypač kario, pareigas, būti tvirtos valios ir stiprios dvasios žmogus, narsus, drausmingas, kantrus, ištvėringas, budrus, pasitikintis savo jėgomis, mokėti

pasiaukoti, „nebijoti mirti, kai to pareikalas tėvynė, ir mirti garbingai, stengdamasis kuo brangiausiai parduoti savo gyvybę“ (14; 284).

Mjr. J. Lanskoronskis taip pat pažymėjo, kad karininkas ugdytojas visada turi rodyti tinkamą pavyzdį ugdytiniams, nes „galingiausia auklėjimo ir mokymo priemonė – asmens pavyzdys: kokie viršininkai, tokia kariuomenės dalis. Tik aukštų moralinių privalumų, plačių žinių, aukštai intelektualiai išlavinti ir gerai fiziškai užgrūdinti karininkai gali būti visada ir visur pavyzdys savo valdiniam“ (8; 400).

Mjr. J. Lanskoronskis

Gen. št. mjr. V. Bulvičius straipsnyje „Kariuomenės mokymo reikalu“ teigia, kad didžiausias vado rūpestis turi būti jam pavestieji žmonės: „Visa, kas tiesiogiai liečia žmones, turi rūpėti karininkui pirmoje eilėje <...> kai karininkas sprendžia savo darbų skubotumo eilę – visuomet pirmenybė turi būti atiduota tiems darbams, kurie liečia pavestųjų kareivių pažinimą, jų auklėjimą ir mokymą“ (4; 539).

Šiai nuomonei pritaria ir plk. V. Kiršinas, kuris, be to, pažymi, kad karininkas ugdytojas turi turėti ir tinkamą psichologinį pasirengimą, gebėti „pažinti bei suprasti kareivio sielą“ (7; 678).

Plk. ltn. M. Rėklaitis straipsnyje „Vado asmenybės reikšmė“ aptaria pagrindinius gero karininko asmenybės bruožus. Toks karininkas turi būti atsakin-

gas, sąmoningai drausmingas, teisingas, pareigingas, blaivus, taktiškas, rūpestingas, draugiškas, nuoširdus, kultūringas. Autoriaus nuomone, pavaldiniai tai turi jausti ir matyti, „privačiame gyvenime vadas visais atžvilgiais taip pat turi būti susipratęs savo tautos sūnus, kultūringas ir pavyzdingas“ (10; 670).

Išsamiai karininkui ugdytojui būtinų asmeninių savybių svarbą išskėlė ats. plk. K. Žukas straipsnyje „Kariškosios pedagogikos bruožai“. Pasak jo, karininkas turi būti sektinas pavyzdys savo pavaldiniams, doras, visiems vienodai teisingas, kantrus, drąsus, pelnyti pavaldinių pagarbą, pasitikėjimą, gerai pasirengęs kareivių mokymui, auklėjimui ir nuolat pats besimokantis. Jis rašė: „Norint būti geru pedagogu, reikalinga žinoti kareivių mokymo ir auklėjimo metodus; reikalinga turėti žinių dėl dvasinio kareivių stovio; reikalinga gerai pažinti savo pedagoginio darbo objektą – kareivį. <...> Taigi reikalinga, kad karininkai būtų gerai paruošti kariškam pedagoginiam darbui“ (15; 253).

„Mūsų žinyne“ daug straipsnių, kuriuose pabrėžiama ir karininkų nuolatinio tobulėjimo, kvalifikacijos kėlimo svarba. Daugelio straipsnių autorių (mjr. J. Lankoronskio, mjr. V. Kiršino, mjr. A. Bartkaus, ats. plk. K. Žuko, plk. ltn. M. Rėklaitis, plk. ltn. V. Biržiškos, ats. gen. ltn. K. Kleščinsko ir kt.) nuomone, karininkas turi nuolat lavintis, ne tik atnaujinti savo žinias karo mokslų srityje, bet ir išmanyti valstybės ir tautos reikalus, geografiją, istoriją, ekonomiką, mokytis užsienio kalbų.

Mjr. J. Lanskoronskis, aptardamas karininkų ugdytojų nuolatinio tobulėjimo reikšmę, rašė: „Norint mokyti, reikia žinoti, reikia pačiam būti karo dalykų mokytam. Bet vien mokėti karininkui neužtenka, reikia dar norėti ir reikia galėti. <...> Mokėti, norėti, galėti! Štai karininkui statomos sąlygos, kitaip tariant, reikia būti gerai išlavintam ir išauklėtam intelektualiu, moraliniu ir fiziniu atžvilgiu. Intelektuali auklėjimo atžvilgiu reikia turėti galvoj, kad karininkui neužtenka vien profesinių žinių, t. y. gero kariško ir techniško paruošimo sąlygų jo autoritetui valdiniam. Karininkų žinios turi būti plačios, tikros, aiškios, gerai klasifikuotos.“ (8; 400)

Šiai nuomonei pritaria ir mjr. A. Bartkus straipsnyje „Pėstininkų mokymo reikalu“, pažymėdamas, kad, norėdamas

sėkmingai vesti kareivių mokymus, karininkas turi turėti pakankamai laiko šiam darbui pasirengti: „Kiekvienas karininkas privalo atidžiai sekti karišką literatūrą, kitaip jo akiratis toliau šautuvų veiksmų ir statuto kalimo nesieks. O toks karininkas jau sudaro kariuomenę nelaimę. Bet ir kariškai literatūrai sekti reikia laiko. O kur dar lieka sportas ir kiti būtiniausi kiekvienam karininkui reikalai“ (2; 524).

Mjr. R. Buroko nuomone, lavindamas karius, karininkas ir pats turi nuolat lavintis, nes „kuo daugiau išsilavinęs žmogus, tuo jis mandagesnis ir tuo labiau pritrauks prie savęs žmones, <...> atsiduoti mokslui, stoti aukščiau žmogaus vidutinių gabumų, tada viskas pasikeis ir karininkas bus gerbiamas ne dėl jo blizgučių bei ko kita, o dėl jo inteligentiškumo; <...> reikia būti daugiau kultūros, o ne tik civilizacijos žmonėmis“ (5; 14).

Apibendrinti teiginius apie nuolatinio tobulėjimo svarbą kariuomenėje tiktų ats. plk. K. Žuko mintimi, kad „iš karininkų ir kareivių reikalaujamas gabumas dalyvauti mokyme ne tik rankomis ir kojomis, bet, svarbiausia, galva ir širdimi“ (15; 463).

Remiantis „Mūsų žinyne“ (1921–1940 m.) publikacijomis galima teigti, kad jaunos Lietuvos kariuomenėje karininko ugdytojo veiklai, visapusiškai

ugdant ir auklėjant karius, buvo skiriamas ypatingas dėmesys. Karininkas ugdytojas turėjo būti nepriekaištingos reputacijos, degti noru ugdyti karius ir tai gebėti daryti, būti tvirtos valios ir stiprios dvasios, drausmingas, atsakingas, kantrus, teisingas, taktiškas, rūpestingas, draugiškas, prisiimti atsakomybę už nuolatinį lavinimąsi visose srityse.

Parengta pagal žurnalo „Mūsų žinyne“ (1921–1940 m.) publikacijas:

1. **Abaras K.** Kareivių mokymo vadovėlio reikalai. Mūsų žinyne, 1937, Nr. 3, p. 274–277.
2. **Bartkus A.** Pėstininkų mokymo reikalai. Mūsų žinyne, 1937, Nr. 5, p. 519–531.
3. **Biržiška V.** Karo pedagogijos bruožai. Mūsų žinyne, 1922, Nr. 1, p. 44–59; 1922, Nr. 2, p. 250–267.
4. **Bulvičius V.** Kariuomenės mokymo reikalai. Mūsų žinyne, 1937, Nr. 11, p. 515–541; Nr. 12, p. 681–710.
5. **Burokas R.** Karininkas – auklėtojas. Mūsų žinyne, 1924, Nr. 19, p. 10–14.
6. **Ingaunis.** Kareivių švietimas ir auklėjimas 1936 m. Mūsų žinyne, 1937, Nr. 4, p. 484–488.
7. **Kiršinas V.** Kariuomenės auklėjimas. Mūsų žinyne, 1940, Nr. 5–6, p. 667–689.
8. **Lanskoronskis J.** Karininkų reikšmė ir jų socialis vaidmuo. Mūsų žinyne, 1924,

Nr. 21, p. 397–405.

9. **Raštikis S.** Stiprinkime moralinius ginklus. Mūsų žinyne, 1937, Nr. 12, p. 761–762.

10. **Rėklaitis M.** Vado asmenybės reikšmė. Mūsų žinyne, 1938, Nr. 11–12, p. 659–670.

11. **Smetona A.** Laisvė, ginklu įgyta, ginklu ir išsaugojama. Mūsų žinyne, 1938, Nr. 11–12, p. 643–645.

12. **Stanevičius V.** Atsilikėlių mokymas ir auklėjimas kariuomenėje. Mūsų žinyne, 1937, Nr. 4, p. 453–455.

13. **Tomkus J.** Kariuomenės auklėjimo faktoriai ir jų vartojimas. Mūsų žinyne, 1925, Nr. 22, p. 7–24; Nr. 23, p. 229–241.

14. **Vitkauskas V.** Kariškas tautos auklėjimas. Mūsų žinyne, 1924, Nr. 20, p. 282–286.

15. **Žukas K.** Kariškosios pedagogikos bruožai. Mūsų žinyne, 1926, Nr. 29, p. 252–282; Nr. 30, p. 417–452; Nr. 31, p. 59–84; Nr. 32, p. 250–280; Nr. 33, p. 440–464.

16. **Žukas K.** Kariuomenės auklėjimo bruožai. Mūsų žinyne, 1922, Nr. 7, p. 302–321.

Visus žurnalo „Mūsų žinyne“ (1921–1940 m.) numerius galite rasti internete: <http://www.epaveldas.lt/vbspi/biRecord.do?biExemplarId=53526&biRecordId=5135>

KARIŪNŲ BATALIONO VADAS MJR. RIČARDAS ANDRULIS

Ričardas ANDRULIS gimė 1977 m. rugsėjo 23 d. Maironiuose, Kelmės r. 1995 m. baigė Kelmės 1-ąją vidurinę mokyklą (dabar – Jono Graičiūno gim-

nazija). 1995 m. įstojo į Lietuvos karo akademiją ir 1997 m. ją baigė (I pakopą). 1999–2001 m. studijavo Jūrų pėstininkų mokykloje, JAV. 2006 m. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje įgijo viešojo administravimo bakaluro kvalifikacinį laipsnį. 2006 m. mokėsi Karo akademijos kapitonų kursuose, 2012 m. – Vytauto Didžiojo vadų ir štabo karininkų kursuose, 2018 m. – Jungtiniuose vadų ir štabo karininkų kursuose Baltijos gynybos koledže, Estijoje.

Baigęs Karo akademiją, ėjo įvairias pareigas: 1997–1999 m. buvo būrio vadas, kuopos vado pavaduotojas; 2001–2004 m. – kuopos vadas; 2003–2004 m. – BALTSQ-8 vadas (taikos palaikymo misija Kosovo); 2004–2008 m. – veiklos planavimo karininkas J5 valdyboje, GŠ; 2008–2011 m. – Taktikos ir ginkluotės

sekcijos viršininkas LKA Baziniuose karininkų kursuose; 2011–2013 m. – planavimo karininkas KAM Pajėgumų planavimo departamente, KAM; 2013–2015 m. – KASP 8-osios rinktinės štabo viršininkas; 2015–2017 m. – pratybų planavimo karininkas Jungtinio štabo J7 valdyboje; nuo 2018 m. rugsėjo mėn. – Kariūnų bataliono vadas.

Už tarnybą kariuomenėje apdovanojamas KAM medaliu „Už tarptautines misijas“, Prancūzijos nacionaliniu gynybos sidabro medaliu, kariuomenės vado vardine dovana „Už ilgametę ir pavyzdingą tarnybą“, Kariuomenės pajėgų medaliu „Už pasižymėjimą“ ir Lietuvos kariuomenės medaliu „Už pasižymėjimą“.

Moka anglų, supranta rusų kalbą. Vedęs, augina dukrą ir sūnų. Laisvalaikiu sportuoja, skaito knygas, žvejoja.

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos

KARO MOKSLŲ IR TECHNOLOGIJŲ BIBLIOTEKA

Albertas ŠADYS

Kas ta Karo mokslų ir technologijų biblioteka? Kuo ji skiriasi nuo kitų akademinų bibliotekų?

Tai – ypatingos aukštosios mokyklos, kurioje studijuoja išskirtinio ryžto ir charakterio tvirtumo jaunuoliai, o jų studijos įrėmintos karinės drausmės ir pareigos, reikalaujančios daug daugiau pastangų ir atsidavimo, biblioteka. Šios bibliotekos, kaip Lietuvos karo akademijos struktūrinio padalinio, misija – aprūpinti kariūnus vadovėliais, mokomosiomis knygomis ir kitais studijų leidiniais, teikti visavertę, visapusę naujausią mokslinę informaciją, tenkinti akademinės bendruomenės informacinius poreikius. Nemenkas dėmesys skiriamas kariūnų savišvietai, informaciniam raštingumui, laisvalaikiui ir kultūriniam ugdymui. Svarbiausias bibliotekos išskirtinumas – fondų informacinis turinys.

Kokią biblioteką mes norėtume matyti? Ji turėtų būti:

moderni, dinamiška, unikali, apimanti akademinės ir viešosios bibliotekos funkcijas, tokia, kokios reikia šiuolaikiniam studentui, dėstytojui, piliečiui, kurioje jis norėtų būti ir tobulėti, šiuolaikiška, patraukli informacijos generavimo vieta, kurioje būtų gera infrastruktūra ir skaitmeniniu, virtualiuoju būdu teikiamos paslaugos, o veiklai užtikrinta kaitos galimybė;

palaikanti Karo akademijos misiją, kurianti pažangią informacinę, mokymosi ir kultūrinę aplinką, siekiant Akademijos tikslo – rengti vadus lyderius, puoselėjant Lietuvos kariuomenės tradicijas, teikiant kokybišką universitetinį ir karinį išsilavinimą, vykdant mokslinius tyrimus, nes bibliotekos svarbiausia misija – būti tarpininke tarp informacijos ir jos vartotojo;

www.lka.lt

specialistų vadovaujama ir teikti kvalifikuotas paslaugas: profesionalus bibliotekininkas – tai kokybiškai įvaldęs informacijos ir komunikacijos technologijų priemones specialistas, mokytojas, supažindinantis su naujais informacijos gavimo būdais, norintis keistis ir būti atviras iššūkiams ir naujovėms;

dalyvaujanti mokymosi visą gyvenimą procese, todėl jos lentynose gausu dalykinės ir mokslinės literatūros, biblioteka, kurios plačios skaitmeninės erdvės galimybės, aktualios virtualios paskaitos, nuotoliniai seminarai ir kursai.

Nuo ko priklauso bibliotekos veiklos sėkmė? Štai pagrindiniai jos sėkmingos veiklos veiksniai:

vartotojai – Karo akademijos bendruomenė, asmenys, atliekantys karą tarnybą, krašto apsaugos sistemos bendruomenės nariai, esami ir būsimi lankytojai, skaitytojai;

aprūpinimas – naujas, bibliotekos reikmėms pritaikytas pastatas, moderni kompiuterinė ir informacinė infrastruktūra, reguliariai atnaujinama programinė įranga ir visos reikalingos licencijos, spartus bevielis tinklas, automatinio atsarginių kopijų saugojimo ir debesų kompiuterijos galimybės;

veikla – darbuotojai komplektuoja išsamų informacinių išteklių fondą, jį tvarko ir saugo, rūpinasi mokslinės informacijos pasiekiamumu ir sklaida, naudoja modernias aptarnavimo for-

mas, dalyvauja Lietuvos ir tarptautiniuose bibliotekiniuose projektuose, taiko inovacijas bibliotekos veiklai tobulinti, organizuoja renginius, kartu įtraukdami bibliotekos partnerius ir skaitytojus;

partneriai – Lietuvos karo akademijos padaliniai, Krašto apsaugos ministerijos sistemos struktūriniai padaliniai, kariniai daliniai, Lietuvos akademinės ir viešosios bibliotekos, užsienio šalių panašios paskirties bibliotekos.

Tačiau grįžkime prie dvejų metų senumo įvykių. Lietuvos technikos biblioteka – specialioji valstybinės reikšmės biblioteka – Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu 2016 m. sausio 1 d. tapo pavaldi Krašto apsaugos ministerijai, o 2018 m. sausio 1 d. jos teises ir pareigas perėmė Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija. Ši jungtinė biblioteka, apimanti akademinės ir viešosios, taip pat specializuotos bibliotekos funkcijas, buvo pavadinta Karo mokslų ir technologijų biblioteka (KMTB).

Reorganizavimas, pokyčiai, vertybių perkainojimas Lietuvos technikos bibliotekai buvo gana skausmingas procesas. Juk sunkoka susitaikyti su tokia realybe – 60 metų vertinta ir reikalinga, staiga ji tapo nebeaktuali (panaikintas valstybinės reikšmės bibliotekos statusas, tarpžinybinės komisijos sprendimu išformuoti specialiujų dokumentų depozitinis ir archyvų fondai). Tačiau gyvenimas nestovi vietoje: keičiasi šalies vystymosi kryptys, informacijos pasiekiamumo ir panaudojimo galimybės. Taigi ir Lietuvos technikos bibliotekai, tapus Karo mokslų ir technologijų bibliotekos dalimi, atsivėrė naujos galimybės panaudoti visą savo sukauptą patirtį ir profesines žinias, prisidedant prie Lietuvos karo akademijos

triūso ugdant karį, karininką, lyderį, formuojant visuomenės mentalitetą, patriotinį sąmoningumą, auginant būsimą Karo akademijos studentą.

Kas pasikeitė sujungus bibliotekas? Technikos biblioteka pasikeitė visiškai. Karo akademija ne ta institucija, kuri turėtų palaikyti buvusį valstybinės reikšmės bibliotekos turinį, nes ne tokie uždaviniai jai keliami. LKA biblioteka ir iki sujungimo atitiko aukštosios mokyklos keliamus reikalavimus. Tačiau aplinkybės suformavo unikalias sąlygas, leidžiančias panaudoti naujus resursus, išplėsti akademijos bibliotekos sampratą, veiklos sritis ir įtakos zonas. Fondų aktualizavimas, duomenų konvertavimas (bibliotekoje kol kas naudojamos dvi bibliotekinės informacinės sistemos – LIBIS ir ALEPH), darbuotojų prisitaikymas prie naujų aplinkybių užtrunka, tam reikia skirti daug laiko ir energijos. Tačiau šios situacijos iššūkiu laikyti nevertėtų. Tai darbai, kuriuos privalu atlikti. Ateities bibliotekos koncepcijos vizija – modernūs pastatai ir pažangi infrastruktūra, naujo informacijos vartotojo ugdymas – iššūkis, kurio įgyvendinimo sėkmė priklausys nuo mūsų ryžto, profesionalumo ir palankių aplinkybių, apskritai nuo teisingo požiūrio ir kryp-

tingo darbo. Tada tikrai atsiras galimybė sukurti iš esmės naują biblioteką.

Biblioteka gali ir turi formuoti skaitytojo mentalitetą. Moderni, pažangi biblioteka – tai investicija į ateitį. Gana uždaroje LKA bibliotekoje atsiradusi viešoji erdvė suteiks dar vieną galimybę daryti įtaką visuomenei, formuoti tam tikrą jaunojo skaitytojo požiūrį į garbę, pareigą, Tėvynę, užsiauginti ir išugdyti galbūt būsimą Karo akademijos studentą. Deja, požiūris į bibliotekas nekelia optimizmo. Teiginiai „aš baigiau universitetą ir nė karto nebuvau bibliotekoje“ arba „Google'as visagalys“ rodo netinkamą požiūrį į biblioteką studijų ir mokslo kontekste. Aukštojoje mokykloje studijuojama. Tai reiškia, kad studentas turi labai daug dėmesio skirti savarankiškomis informacijos paieškoms, savišvietai. Ir Google'as čia nepadės, tačiau padės biblioteka. Būtent biblioteka gali garantuoti informacijos tikrumą, autentiškumą, suteikti prieigą prie įvairių informacijos šaltinių. Čia terminas „informacinis raštingumas“ įgauna ypatingą reikšmę. Šiuolaikinis informacijos vartotojas privalo sugebėti naudotis įvairiomis automatizuotomis, skaitmeninėmis informacijos paieškos sistemomis, duomenų bazėmis. Visą metodinę, konsultacinę, mokomąją pagalbą ir teikia biblioteka.

Biblioteka šiandien: faktai ir skaičiai

Bibliotekinės, informacinės, techninės paslaugos teikiamos daugiau kaip 5400 vartotojų. Jie gali naudotis tradiciniais ir virtualiais informaciniais ištekliais, kuriuos sudaro:

Dokumentų fondas – 384 700 vnt.:

Knygos – 267 000 vnt.

Periodiniai leidiniai – 111 500 vnt.

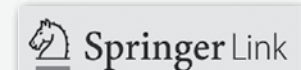
Kiti dokumentai – 6 200 vnt.

150 000 vnt. yra skaityklose ir atvirose fonduose.

Elektroniniai bibliotekos informacijos komponentai:

KTU ir VGTU elektroninės knygos.

Mokslinės informacijos licencijuojamos bei atviros prieigos duomenų bazės:

Springer EBooks Collections – elektroninės visatekstės knygos. Prieiga suteikta prie *Behavioural Science and Psychology, History, Law and Criminology, Political Science and International Studies ir Social Sciences* kolekcijų.

Cambridge Core

Cambridge Core – leidyklos *Cambridge University Press* mokslinių žurnalo duomenų bazė. Prieiga suteikta prie *Humanities and Social Sciences*, kurią sudaro daugiau negu 250 visatekštųjų skirtingų humanitarinių ir socialinių mokslų sričių žurnalo.

Geopolitical Monitor.com

Geopolitical Monitor – tai duomenų bazė (DB), teikianti analitinius duomenis šiomis temomis: terorizmas, žvalgyba, saugumas, tarptautinė teisė, karo ir ekonomikos reikalai, kibernetiniai nusikaltimai, šalies rizikos veiksniai, etninė ir globalizacijos politika, energijos ir išteklių saugumas ir pan. DB apima tarptautinių santykių, geopolitikos, teisės, ekonomikos, konfliktų, istorijos, geografijos, globalizacijos ir kitas studijas.

EBSCO PUBLISHING

EBSCO Publishing – viso teksto mokslinių straipsnių duomenų bazių paketas. Prieiga suteikiama prie žurnalo, monografijų, konferencijų, pranešimų medžiagos šiomis temomis: humanitariniai, socialiniai mokslai, rinkodara, vadyba, finansai, gamtos mokslai, medicina ir t. t.

Taylor & Francis
Taylor & Francis Group

Taylor & Francis – viso teksto duomenų bazė, kurią sudaro įvairios tematikos žurnalai nuo 1997 metų.

Emerald

Emerald Management eJournals Collection – viso teksto duomenų bazė, kuri apima šias temas: rinkodara, personalo vadyba, žmogiškųjų išteklių valdymas, logistika ir tiekimas, gamybos valdymas, ekonomika, auditas, apskaita, informacijos mokslas ir kt.

RefWorks

RefWorks – bibliografinės informacijos tvarkymo programa, leidžianti išsaugoti bibliografinę informaciją asme-

ninėje duomenų bazėje, joje esančius įrašus grupuoti pagal temas, redaguoti, atlikti įrašų paiešką, sudaryti literatūros sąrašus pagal įvairius citavimo standartus. Teksto kūrimo įrankis *Write-N-Cite* leidžia nuorodas į šaltinius įterpti tekste ir parengti literatūros sąrašą. Jis gali būti integruojamas į *MS Word* programą.

Bibliotekos el. katalogas ALEPH – katalogas, į kurį įtraukiami bibliotekos įsigyti ir saugomi / prieinami dokumentai. Sudarytos sąlygos užsisakyti (rezervuoti) knygas, skolintis į namus, skaityti vietoje, matyti užsakymo vykdymo proceso eigą, savarankiškai prisitęsti knygos grąžinimo terminą, sužinoti, kokius leidinius vartotojai yra pasiskolinę iš bibliotekos, kada juos reikia grąžinti, kada reikalingas leidinys bus grąžintas kito vartotojo, gauti pranešimus el. paštu apie užsakymų įvykdymą, pasiskolintų leidinių grąžinimo vėlavimą ir kt.

Mokslinių publikacijų duomenų bazė PDB – joje renkamos ir aprašomos mokslo publikacijos, užtikrinama

jų paieška, prieiga prie jų, sklaida, rengiamos tekstinės / statistinės ataskaitos mokslinei veiklai vertinti ir apskaičiuoti.

► Elektroninių tezių ir disertacijų duomenų bazė ETD – bazė, kurioje teikiamos disertacijos ir jų santraukos, magistrantų darbai.

► Bibliotekos tinklalapis – šiuo metu kuriamas naujas bibliotekos tinklalapis „veidas“. Jame bus pateikta informacija apie biblioteką ir jos paslaugas, nuolat skelbiama ir atnaujinama informacija apie licencijuojamas ar testuojamas mokslinės informacijos duomenų bazes, bibliotekos renginius, parodas, įvykius. Planuojama įdiegti grįžtamojo ryšio paslaugą „Jūsų nuomonė“, el. komplektavimo paslaugą „Pasiūlyk knygą“ (galimybė užsakyti ir įsigyti reikalingą mokslui ir studijoms dokumentą), teikti nuotolinės prieigos informacinio raštingumo kursus, skirtus bendruomenės narių gebėjimų identifiuoti, surasti, gauti, vertinti, atrinkti, etišškai naudoti reikalingą informaciją iš įvairių informacijos šaltinių ir efektyviai ją tvarkyti ugdymui.

Skaitmeninimas – bibliotekos skaitmeninės informacijos paslaugos, sudaranti vis didesnę paslaugų dalį. Informacinio aptarnavimo procesai perkeliama į virtualią erdvę. Tai kardinaliai keičia bibliotekos, kaip institucijos, sampratą. Ji tampa dinamiška ir gyva, skiria didesnę energiją ir personalo laiko dalį skaitmeninei informacijai, pritaikanti klasikinės bibliotekos tikslus skaitmeniniam turiniui.

Karo akademijos biblioteka kuria duomenų bazę „Skaitmeninės kolekcijos“, teikdama joje visatekščius spaudinius ir dokumentus, vaizdus karybos, mokslo, technikos temomis, reklaminę ir dokumentinę vaizdo medžiagą, atspindinčią įvairius Karo akademijos gyvenimo aspektus, ir t. t.

Skaitmeninimo tikslas – perkelti į skaitmeninę erdvę unikalų ir vertingą karybos, mokslo, technikos ir kitą paveldą, kuris yra svarbus Lietuvos savitumo išsaugojimui, patriotiniam auklėjimui ir visuomenės kūrybiškumo didinimui. Skaitmeninimas leidžia plačiai atverti saugomas vertybes, sudaro galimybes naudotis jomis nuotoline prieiga. Labai svarbi virtualių bibliotekų sąveika su kitomis informacinėmis paieškos sistemomis ir atviros prieigos duomenų bazėmis. Šis aspektas įgalina vartotoją gauti norimą informaciją per maksimaliai trumpą laiką, nustatyti šaltinio buvimo vietą. Skaitmeninimas sudaro sąlygas išskaidyti informaciją, kad vartotojas gautų kiek įmanoma išgrynintą jam reikalingą medžiagą. Kartu sukuriama sąlyga susieti giminingus, turinčius vienokius ar kitokius sąlyčio taškus, informacijos šaltinius.

Erdvės – bibliotekos užimamos patalpos. Šiuo metu biblioteka veikia LKA teritorijoje (Šilo g. 5A) – tai akademinė, prioritetinga KMTB dalis, palaikanti Karo akademijos misiją, kurianti informacinę, mokymosi ir kultūrinę aplinką jos bendruomenei, – ir viešoji bibliotekos dalis Šv. Ignato g. 6, patenkanti į KAM pas-

tatų kompleksą, teikianti informacinio aprūpinimo paslaugas šios ministerijos darbuotojams. Tai – puiki strateginė vieta, suteikianti galimybes Krašto apsaugos ministerijos darbuotojams greičiau gauti išsamią norimą informaciją. Čia laukiami ir buvę Technikos bibliotekos, taip pat nauji skaitytojai. Jie ir toliau gali laisvai naudotis gausiais techninės literatūros fondais. Barokinio stiliaus skaitykla ir konferencijų salė – Lietuvos kultūros paveldo dalis – leidžia KMTB organizuoti renginius, konferencijas, seminarus šios bibliotekos įspūdingose erdvėse. Tai, kad biblioteka dabar yra dviejose skirtingose vietose, neriboja jos informacinių išteklių fondo panaudos. Vartotojas gali gauti jam reikalingą dokumentą nepriklausomai nuo jo saugojimo vietos. Leidiniai išduodami į namus arba skaitomi vietoje.

Smagu, kad biblioteka naujus mokslo metus pasitinka gera žinia – jau rugsėjį Šilo gatvėje atvers duris dvi naujos skaityklos, kuriose bus įrengtos kompiuterizuotos darbo vietos, aprūpintos belaidžiu internetu, poilsio ir bendravimo erdvės. Tačiau erdvių klausimas neišspręstas, kol nepastatytas naujas, bibliotekos reikmėms pritaikytas pastatas. Būtent moderni, dinamiška, išmani erdvė ir informacijos srautas leidžia vartotojui pajusti bibliotekos svarbą ir naudą.

Jungtinės bibliotekos darbuotojai ir skaitytojai nekantriai laukia, kol galės įsikurti naujuose, šiuolaikiškuose ir moderniuose pastatuose.

Pavasario sesijos rezultatai

Mjr. dr. Violeta PAKENIENĖ

„Tamsta dėstytojau, pristatau 173-įjį būrį, pasirengusį saugumo studijoms!“ – jau nuo rugsėjo 3 dienos skamba auditorijose kiekvieną kartą, susirinkus kariūnams į naują paskaitą. Keičiasi tik būrio numeris ir dalyko pavadinimas... Po truputį blėsta vasaros prisiminimai, o tokie dalykai kaip himnas kiekvieną rytą, rikiuotės, paskaitos vėl tampa įprasti, kariūnams grįžus į auditorijas. Nauji dalykai, nauji dėstytojai, nauji reikalavimai, pasikeitusi studijų rezultatų vertinimo tvarka, paskaitos anglų kalba. Viskas šiek tiek neramina, tačiau šio semestro pasiekimus apžvelgsime jam pasibaigus, o dabar pats metas prisiminti pavasario sesiją.

Visada norisi kalbėti apie geriausias. Atsinaujinęs dėstytojų kolektyvas, vizituojantys dėstytojai užsieniečiai stengėsi suteikti kariūnams pačias naujausias moksliniais tyrimais grįstas žinias, pajavirinti studijų procesą originaliais dėstytojų metodais. O jų darbo vaisiai – puikūs kariūnų pažymiai ir aukštesnė studijų kokybė.

Liveta Aleksaitė ir Mikalojus Dūdys, Rasa Malaiškaitė ir Aivaras Giedraitis, Povilas Masionis ir Aidas Lenkauskas – skirtingų kursų, pagal skirtingas programas studijuojantys kariūnai, kuriais didžiuojamės ir kurių studijų rezultatais šiandien džiaugiamės. Jų atsakomybė, kūrybiškumas, noras semtis žinių iš dėstytojų profesionalų, siekis nuolat tobulėti – geriausias pavyzdys kitiems Akademijos auklėtiniais.

Nagrinėjant apibendrintus praėjusio semestro studijų duomenis paaiškėjo, kad geriausi trečiakursių rezultatai. Absoliutūs lyderiai pagal universitetinių studijų įvertinimus buvo pagal Tarptau-

ntinių santykių programą studijuojantys 153-iojo būrio kariūnai. Jų universitetinių studijų dalykų žinių įvertinimo vidurkis siekia net 8,45 balo. Nedaug atsiliko ir pagal Moderniųjų gynybos technologijų programą studijuojantis 152-asis būrys, kurio pažymių vidurkis – 8,25 balo. Gynybos ir saugumo institucijų valdymą studijuojantys kariūnai – 151-asis būrys – tarp trečiakursių liko... treti. Jų universitetinių studijų įvertinimų vidurkis – 7,72 balo.

Tarp antrakursių verta pažymėti 163-įjį būrį (Tarptautinių santykių programa), kurio universitetinių studijų pažymių vidurkis sudaro 7,88 balo. Antras – pagal Moderniųjų gynybos technologijų programą studijuojantis 162-asis būrys, kurio vidurkis siekia 7,54 balo, trečias – pagal Nacionalinio saugumo ir gynybos programą studijuojantis 161-asis būrys, kurio pažangumo vidurkis – 7,35 balo.

Sunkiau pavasario semestrą mokslus krimsti sekėsi pirmakursiams. Studi-

javusiųjų pagal Nacionalinio saugumo ir gynybos programą pažangumo vidurkis siekė 6,88, pagal Gynybos technologijų vadybos programą – labai panašiai – 6,93 balo. Tik Tarptautinių santykių programos kariūnai pasirodė geriau – jų vidurkis 7,58 balo.

Apibendrinus mokymosi rezultatus paaiškėjo, kad pagal pastarąją programą studijuojantys visų kursų kariūnai pasiekė geriausias studijų rezultatus. Šaunuoliai!

Įdomu, kaip gi visiems sekėsi karinis rengimas. O čia jau pasiekimai kuklesni... Geriausias pažymius gavo trečiakursiai. Jų karinio rengimo įvertinimų vidurkis – 7,62 balo. Nuo jų nedaug atsiliko antrakursiai, kurių pažangumo vidurkis – 7,48 balo. Deja, pirmakursiams sekėsi kiek prasčiau – jų vidurkis 6,94 balo.

Apžvelkime kiekvieną kursą atskirai – kurie dalykai jiems buvo lengvesni, o kurie – sunkesni...

Pasirodo, kad pirmakursių net 8 studijų dalykų žinių galutiniai įvertini-

AKADEMIJOS PULSAS | SUTEIKTAS AUKŠTESNIS KARINIS LAIPSNIS

Mjr. Aurimui KUPRIUI – pulkininko leitenanto

Kpt. Kazimierui CHOMIČENKAI – majoro

Kpt. Algirdui REVAIČIUI – majoro

mai nesiekia 7 balų. Šiuos dalykus galima ir išvardyti – tai „Nacionalinio saugumo pagrindai“, „Taikomoji matematika“, „Informacinių technologijų pagrindai“, „Komunikacijos pagrindai“, „Specialybės kalba ir akademinis rašymas“, „Lietuvos politinė sistema“, „Ginkluotės raida“, „Kalbos kultūra ir akademinis rašymas“.

Geriausi studijų dalyko „Tarptautinės organizacijos“ žinių įvertinimai. Labai gerai pirmakursiams sekėsi ir anglų kalba. Iš karinio rengimo dalykų reikėtų išskirti du – „Ryšius“ ir „Ginklus ir šaudybą“, kurių galutinių įvertinimų vidurkis atitinkamai yra tik... 5,69 ir 5,87 balo. Karo inžinerijos ir CBRN žinių įvertinimai visiškai sutampa – siekia 6,75 balo, karo topografijos, taktikos ir logistikos geresni – 7,4–7,95 balo.

Antrakursiams sunkiausias pasirodė „Saugumo studijų įvadas“ – pažymių vidurkis – 6,05 balo, na, o geriausi įvertinimai gauti susumavus mokomojo dalyko „Tarptautinės organizacijos“ tar-

pinius ir egzamino rezultatus – vidurkis siekia net 9 balus.

Trečiakursių net 5 dalykų studijų įvertinimų vidurkis yra aukštesnis nei 9 balai. Štai tie dalykai, kurių žinios įvertintos labai gerai: „Įmonių veiklos ekonominė analizė“, „Terorizmo studijos“, „Vokiečių kalba“, „Europos saugumas“ ir „Balkanų šalių studijos“. Na, o prasčiausiai buvo įvertintos studijų dalyko „Inovacijų vadyba“ žinios.

Kaip jau minėjome, ketvirtakursiai visą semestrą krinto tik karybos dalykus. Geriausiai buvo įvertintos išeinant modulį „Pėstininkų būrys puolime“ įgytos žinios ir gebėjimai – 7,59 balo, tik šiek tiek prasčiau ketvirtakursiai pasirodė „Mūšyje mieste“ – 7,56 balo. „Pėstininkų būrys gynyboje“ įvertintas 7,32 balo. Sunkiausiai sekėsi įveikti modulį „Pėstininkų būrys patruliavime, operacijos žiemą“, tai liudija ir įvertinimų vidurkis – tik 6,59 balo.

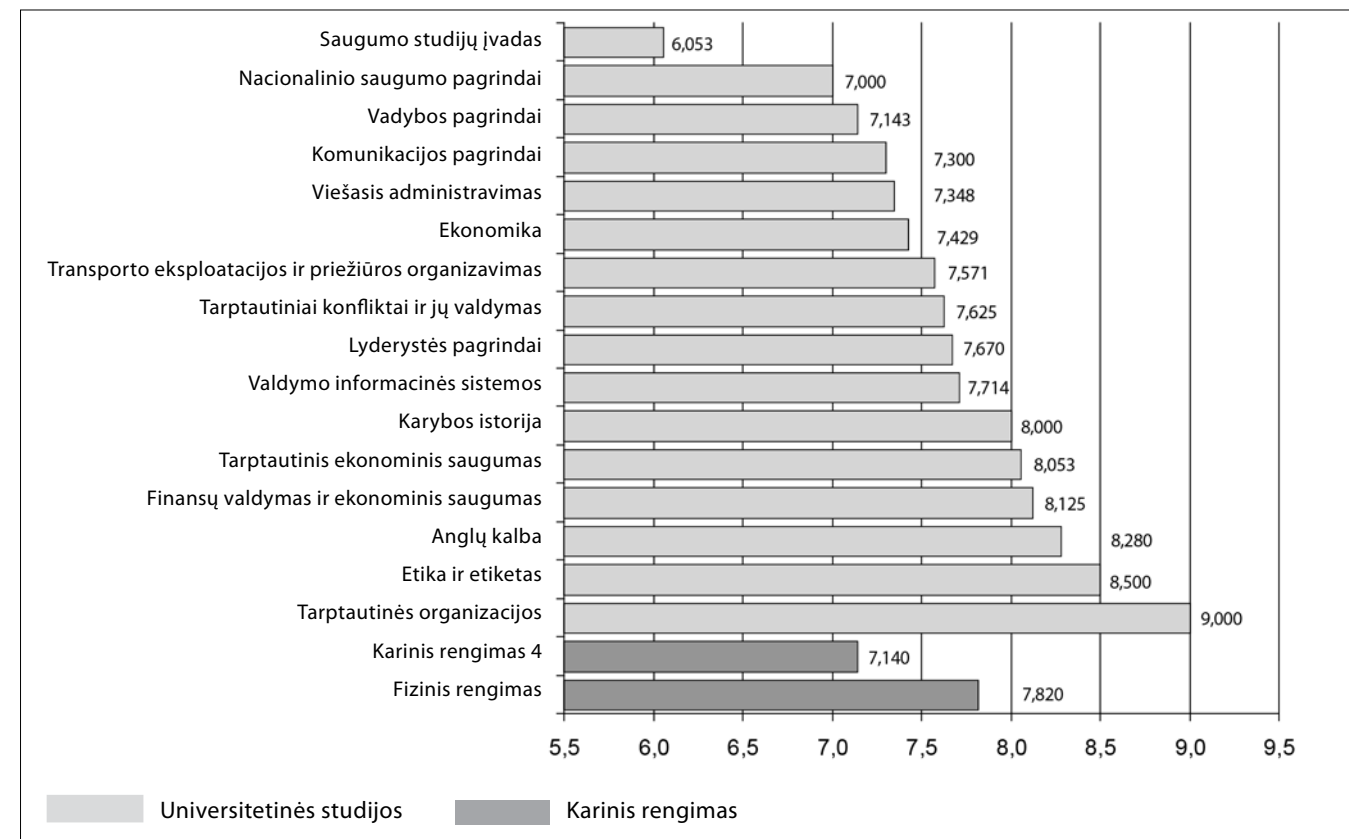
Baigiantis mokslo metams būsime-

ji karininkai laikė keturių savaičių pėstininkų būrio vado kvalifikacinį egzaminą, kuris paprastai yra galutinis savęs išbandymas ir patikrinimas, ko išmokta per visus ketverius studijų metus.

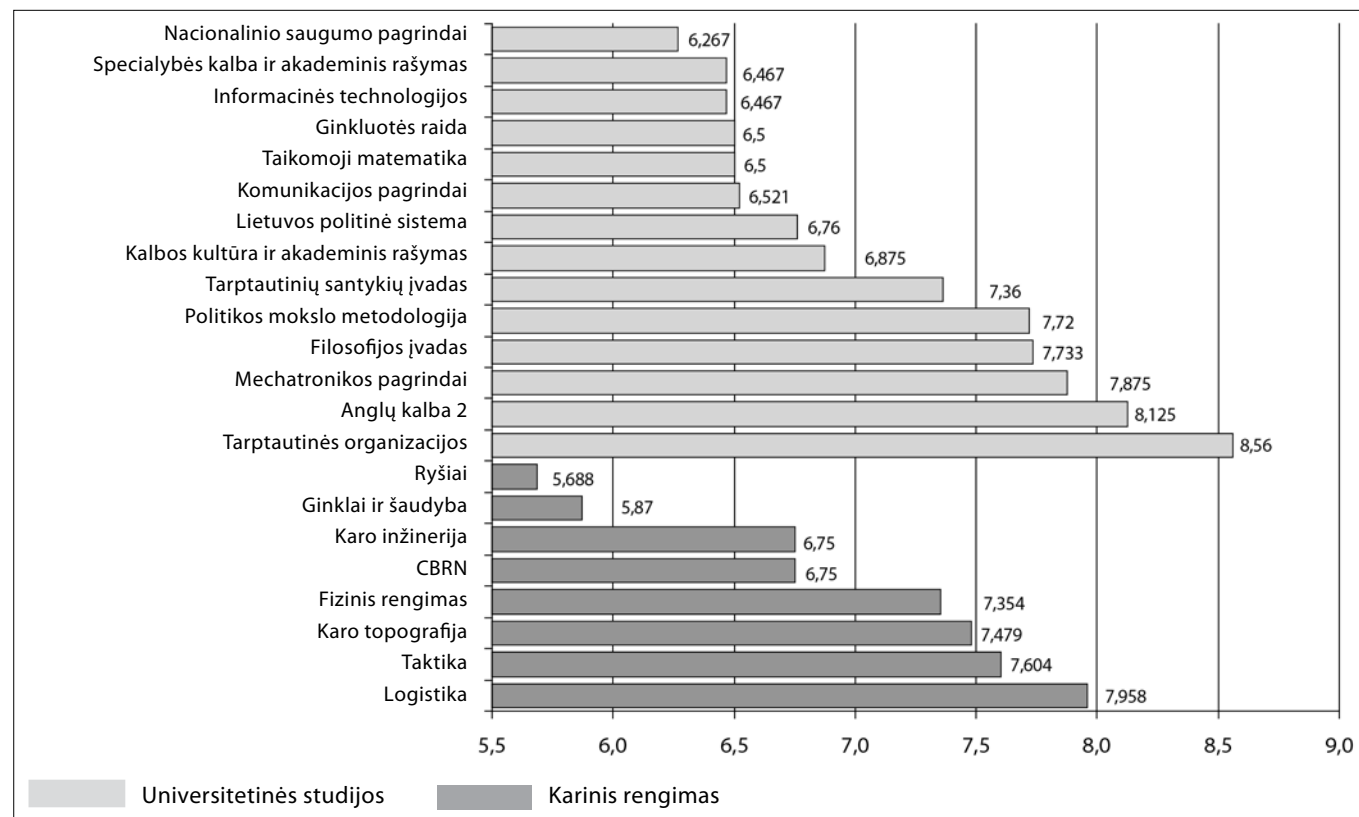
Kvalifikacinį egzaminą sudaro kompleksinis karybos žinių teorijos testas (teorinių žinių patikrinimas), planavimo užduotis (įsakymo analizė ir padalinių valdymo procedūrų atlikimas) ir Būrio vado kovos kursas.

Kvalifikacinio egzamino rezultatai parodė, kad ketveri studijų Karo akademijoje metai nepaėjo veltui. Juos apibendrinus paaiškėjo, kad kvalifikacinio egzamino įvertinimų vidurkis siekia 7,29 balo. Gaila, tačiau dviem ketvirtakursiams nepavyko išlaikyti šio egzamino. Jie pasirinko profesinę karo tarnybą Lietuvos kariuomenės daliniuose, bet, įgiję praktinės patirties ir pagilinę žinias, rengiasi perlaikyti kvalifikacinį egzaminą kitais metais. Ir tai suprantama – tikslas tapti karininku vilioja...

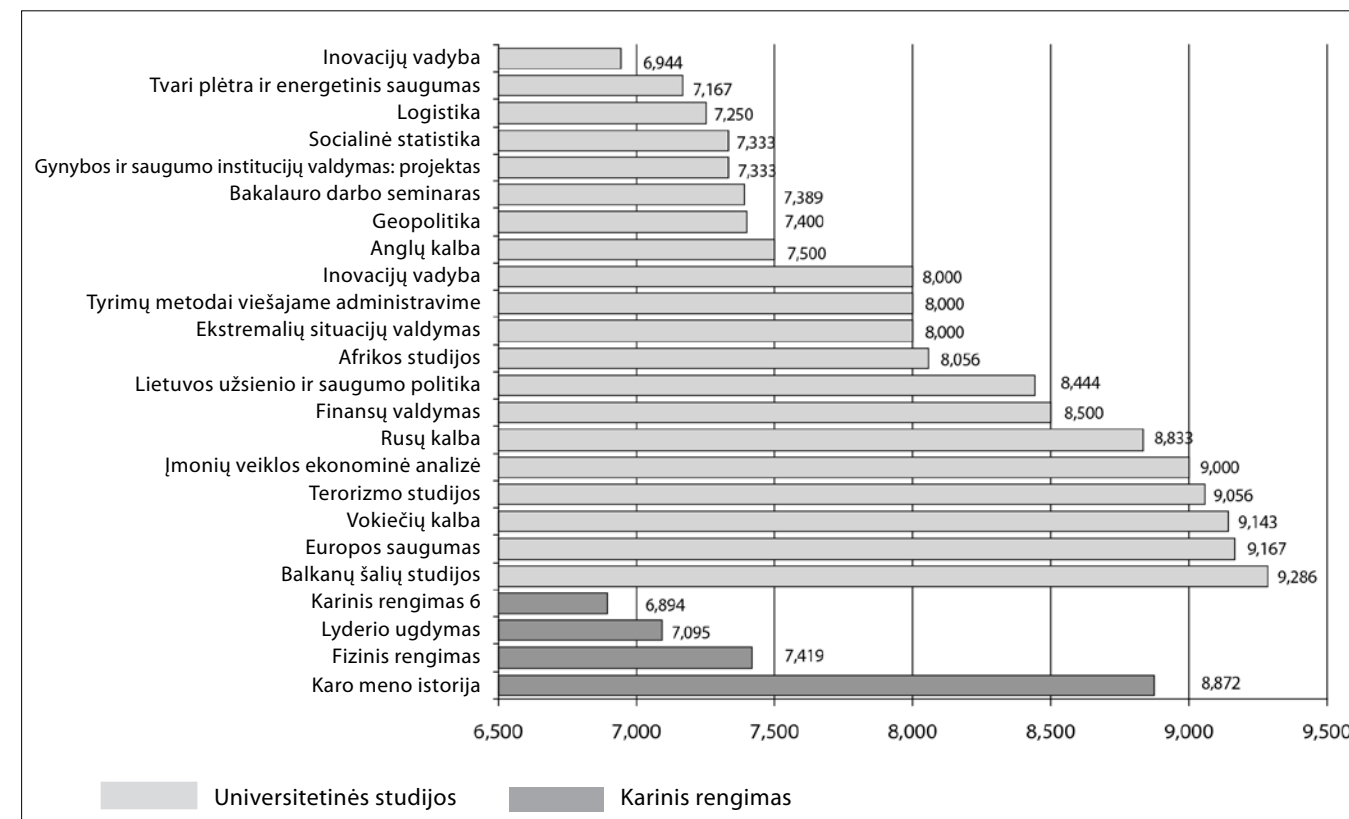
2017–2018 m. m. pavasario semestro II kurso mokomųjų dalykų pažangumo vidurkis

2017–2018 m. m. pavasario semestro I kurso mokomųjų dalykų pažangumo vidurkis

2017–2018 m. m. pavasario semestro III kurso mokomųjų dalykų pažangumo vidurkis

Normundui Valteriui atminti

2018 m. rugsėjo 3 d., per naujų mokslo metų pradžios iškilmes, ant kareivinių, kuriose mokydamasis Krašto apsaugos mokykloje gyveno vyr. ltn. Normundas Valteris, sienos buvo iškilmingai atidengta atminimo lenta. Lentą atidengė krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis ir Karo akademijos viršininkas brg. gen. Algis Vaičieliūnas.

NORMUNDAS VALTERIS:

Gimė **1972 m. gruodžio 17 d.**

1991 m. baigė Baisogalos (Radviliškio r.) vidurinę mokyklą.

1991 m. liepą pradėjo tarnybą Krašto apsaugos Vilniaus motodesantiniam batalione.

Nuo **1992 m. rugsėjo** mokėsi Krašto apsaugos mokykloje.

1994 m. jam buvo suteiktas leitenanto laipsnis.

1996 m. vasario 19 d. Lietuvos taikos palaikymo būrio LITPLA 4 Danijos bataliono sudėtyje išvyko į NATO vadovaujamą taikos įtvirtinimo misiją Bosnijoje ir Hercegovinoje.

1996 m. balandžio 17 d., vykdydamas užduotį netoli Maglajaus miestelio šiaurės Bosnijoje, visureigiui užvažiuavus ant prieštankinės minos, žuvo.

Po mirties N. Valteris už pasiaukojimą ir narsą vykdamas NATO taikos įgyvendinimo misiją buvusioje Jugoslavijoje buvo apdovanotas Vyčio Kryžiaus 2-ojo laipsnio ordinu ir NATO medaliu už tarnybą.

Palaidotas Ginkūnų kapinėse Šiauliuose.

Ir žvalgai nori šaudyti kaip snaiperiai...

Krn. Lukas ČIPKUS

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnai, Žvalgų būrelio nariai, rugsėjo 29 d. kartu su visiems gerai žinomu snaiperiu vrš. Ernestu Kuckailiu šaudymo įgūdžius tobulino Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokamajame pulke ir Gaižiūnų poligono šaudykloje.

Per pratybas E. Kuckailis nuodugniai papasakojo apie snaiperio šaudymo ypatumus, supažindino su naujais technologijomis ir snaiperių būrio ginkluote. Papasakojo apie snaiperių tobulinimąsi ir bendradarbiavimą su kitomis pajėgų struktūromis. Praktiškai mokė naudotis aukščiausių technologijų šiluminiais imtuvais (angl. *thermovisor*) ir SWIR sistema, kuri „mato“ per rūką ir dūmus.

Po pietų išvykome į Gaižiūnų poligoną šaudyklą. Ten E. Kuckailis pademonstravo, kaip taisyklingai reikia šaudyti iš snaiperinio ginklo AXMC. Pamokė taisyklingos pozicijos užėmimo gudrybių. Po to patys šaudėme iš taikliojo šaulio ginklo FN SCAR H ir snaiperinio ginklo AXMC, išbandėme šaudymo, naudodamiesi šiluminiu imtuvu ir SWIR sistema, galimybes.

Lietuvos karo akademijos Žvalgų būrelis dėkoja viršilai E. Kuckailiui už išsamius mokymus ir galimybę išbandyti naujausius snaiperinius ginklus. Tikimės ir toliau glaudžiai bendradarbiauti ir ateityje surengti daugiau tokių turinčių pratybų.

VARA VARA

AKADEMIJOS PULSAS | APDOVANOTI

Už ypatingą pasižymėjimą ir svarų prisidėjimą prie 2017 m. ypatingos svarbos krašto apsaugos sistemai tarptautinių Karinių oro pajėgų karininkų kursų organizavimo
kpt. Kazimieras CHOMIČENKO – Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos medaliu „Už pasižymėjimą“

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro padėkomis:
brg. gen. Algis VAIČELIŪNAS;
mjr. Vytautas GUDAS;
št. srž. Marytė GASAITIENĖ;
št. srž. Česlovas MACKEVIČIUS;
vyr. srž. Jonas GIEDRAITIS;
krn. Giedrė GRIGŪNAITĖ

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro vardine dovana –
mjr. Marius STEPONAVIČIUS

Už nuopelnus stiprinant Lietuvos kariuomenę, ypatingą pasižymėjimą organizuojant, planuojant ir koordinuojant Kariūnų bataliono štabo veiklą, iniciatyvumą ir sumanumą vykdant sudėtingas užduotis
mjr. Vilius BERŽANSKAS – Lietuvos kariuomenės medaliu „Už nuopelnus“

Už pavyzdinę tarnybą, pasiaukojimą ir asmeninį indėlį vykdant tarptautinių operacijų užduotis
kpt. Edvardas GRUZEVAS – Lietuvos Respubli-

kos krašto apsaugos sistemos medaliu „Už tarptautines operacijas“

Už ilgametę pavyzdinę tarnybą, sumanumą ir atsakingumą vykdant individualų kariūnų rengimą
vyr. srž. Andrius SAMUCHOVAS – Lietuvos kariuomenės pajėgų medaliu „Už pavyzdinę tarnybą“

Už sąžiningą ir nepriekaištingą ilgametę tarnybą, pareigingą ir sąžiningą pareigų atlikimą
vyr. srž. Mindaugas UCKUS – Lietuvos kariuomenės pajėgų medaliu „Už pavyzdinę tarnybą“

Už ilgametę pavyzdinę tarnybą, puikias profesines žinias bei iniciatyvą tobulinant Gene-

rolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos studijų procesą
vyr. srž. Elena VAINIKIČIENĖ – Lietuvos kariuomenės pajėgų medaliu „Už pavyzdinę tarnybą“

Už iniciatyvą, sumanumą bei puikiai atliktas užduotis pratybų „Perkūno griausmas Aukštaitija 2018“ metu Lietuvos kariuomenės Mokyimo ir doktrinų valdybos vado padėkomis:
mjr. Alfredas SAVIČIUS;
št. srž. Česlovas MACKEVIČIUS

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos medaliu „Už uolumą“:
mjr. Jonas MINKEVIČIUS;

mjr. Ramūnas Žižys;
prof. habil. dr. Algirdas Povilas AŽUBALIS;
plk. lt. Robertas LAPINSKAS

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos garbės ženklų „Už uolumą“:
mjr. Dainius MAŽEVIČIUS;
kpt. Jurgis NORVAIŠA;
krn. Ovidijus MAMONAS;
krn. Tauras ALEKSANDRAVIČIUS;
krn. Žydrūnė MAKSIMAVIČIŪTĖ

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos viršininko padėka:
Linus BALANDIS;
Anna MIŠČENKO

Lietuvos karo akademijos viršininko vardine dovana:
Viktoras KISIELIUS;
Vaidotas JANUŠKEVIČIUS;
Jūratė BAGOČIŪNAITĖ;
Paulius ZAVECKAS;
Bronislava VOLODKAVIČIENĖ;
mjr. Birutė KRASAVINIENĖ;
mjr. Romanas MARCINONIS;
kpt. Tomas LEONTJEVAS;
Virginija DOMANSKIENĖ

Tarptautinės karinio sporto ir šaudymo varžybos

Krn. Laurynas SALTONAS

2018 m. liepos 15–20 d. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnai buvo pakviesti į Hamburgą dalyvauti Vokietijos karinių pajėgų Helmuto Schmito karo universiteto surengtose tarptautinėse karinio sporto ir šaudymo varžybose, kuriose savo karinėms institucijoms galėjo atstovauti tiek kariūnai, tiek jaunesnieji karininkai. Iš viso čia susirinko 33 dalyviai, atvykę iš įvairių šalių – Belgijos, Čekijos, Kroatijos, Lenkijos, Lietuvos, Olandijos, Rumunijos, Suomijos ir Vokietijos.

laužas, buvo susirinkę kitų šalių kariūnai. Visi jie smagiai dalijosi įspūdžiais ir valgė skanius dešrainius. Tačiau išaušus pirmadienio rytui, pirmąją varžybų dieną, visi jau buvo nusiteikę kovingai, nes žinojo, ko čia atvyko.

Pirmoji rungtis buvo labai alinanti, nes diena buvo itin karšta, o turėjome įveikti 12 km su 15 kg kuprinėmis ant pečių. Norint gerai pasirodyti šiose varžybose, neužtenka tiesiog nueiti tuos 12 km, tad nusprendėme visą kelią bėgti, ir tai tikrai pasiteisino. Vėliau mokėmės šauyti iš vokiško pistoleto P8, automatinio ginklo G36 ir kulksvaidžio MG-3. Tačiau tuo ši ilga diena nesibaigė – dar turėjome dalyvauti 7,25 kg rutulio stūmimo, 1 kg svorio kamuolio metimo ir 3 km bėgimo rungtyse. Vakarop varžybų dalyviai susirinko salėje, kur buvo įrengtas kliūčių ruožas. Visų tikslas buvo jį įveikti kuo greičiau ir be klaidų. Atlikus šias užduotis baigėsi pirmoji be galo ilga ir varginanti diena – varžybos truko nuo ankstyvo ryto 6.00 val. iki vėlyvo vakaro 22.00 val.

Antroji diena, palyginti su pirmąja, mums buvo lyg poilsio: turėjome laiko atsigauti, nes jau rytą išvykome į šaudyklas šaudyti iš ginklų, su kuriais praktikuojamės pirmąją dieną. Po to buvome nuvežti į netoliese esantį karinį dalinį, kur du kartus (individualiai ir komandomis) turėjome įveikti kliūčių ruožą. Šis kliūčių ruožas neprilygsta ruožui, įrengtam pagal NATO standartus, tačiau vis tiek keletas jo kliūčių mus nustebino – tokių dar nebuvo matę, be to, šį ruožą sudarė 12 kliūčių. Antroji diena, palyginti su pirmąja, tikrai nebuvo tokia varginanti, tačiau raumenis visiems komandos nariams vis tiek skaudėjo.

Trečiąją varžybų dieną pirmoji jų dalyviams skirta užduotis buvo mūvint dujokaukes įveikti parengtas kliūtis tamsioje ir nubėgti nustatytą atstumą. Užduotis buvo tikrai įdomi, tad paliko neišdildomą įspūdį – nieko nematydamas darai tik tai, ką sako priekyje einantis žmogus, todėl privalai tiesiogine šio žodžio prasme akiai pasitikėti savo komandos nariu. Vėliau gavome komandinę užduotį: kiekvienam komandos nariui reikėjo nešti vienam kitą, vėliau – šliaužti ir net nešti rąstą, o visa tai padarius – nubėgti su kuprinėmis 1500 m. Įvykdžius šią užduotį, iki pietų mūsų laukė dar vienas iššūkis – 25 m plaukimas, siekiant parodyti, kaip greitai gebame plaukti, taip pat 100 m

Tik atvykę į šalia Hamburgo esantį oro uostą buvome šiltai sutikti šeiminkų – Helmuto Schmito karo universiteto atstovų. Nuoširdžiai nustebino tai, kad iškart buvome nuvežti į tarp kiemų įrengtą susibūrimų vietą, kur jau degė

plaukimas ir uniformos nusivilkimo vandenį rungtis. Visos šios užduotys buvo atliktos iki pietų.

Po pietų turėjome rengtis topografiniam žygiui, tad sėdėjome auditorijose ir mokėmės braižyti vietovės eskizus. Ir čia mūsų komandai teko spręsti netikėtai kilusią problemą, nes turėjome padaryti itin mažo mastelio eskizą, atsižvelgdami į tai, kad vokiškų ir lietuviškų žemėlapių gradavimas skiriasi, tačiau vėliau, viską išmokę, drąsiai išvykome į mišką, į orientacinį žygį pagal eskizus, koordinates ir nurodytus azimutus. Grįžome labai vėlai, todėl paskutinės varžybų dienos išvakarėse miegojome mažai, bet pakilę anksti ryte raginom vienas kitą šiandien atiduoti paskutines jėgas. Papsuryčiau iškart nuėjome į salę, kur buvo organizuotas greičio testas – estafetė, kurią sudarė 11 bėgimų po 10 m, dar vadinamas 10 x 11 testu, be to, turėjome kyboti iškėlę smarką virš skersinio ir dalyvauti 1 km sprinto bėgime. Po šių varginančių ir sekinančių rungtių atėjo metas paskutinei užduočiai. Ją atliekant teko šliaužti, ropoti, bėgti sprintą, atsakyti į užduotus klausimus, bėgti su pilna vandens šovinių dėže vienoje rankoje ir benzino bakeliu, taip pat pilnu vandens, kitoje. Šia užduotimi baigėsi keturias dienas trukusios varžybos. Ketvirtosios dienos antroje pusėje mums buvo surengta eskursija po nuostabų Vokietijos miestą Hamburgą.

Atvykome į Vokietiją kupini teigiamų emocijų, tikėdamiesi iškovoti pergalę ir įrodyti, kad Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnai yra puikiai pasirengę tiek fiziškai, tiek morališkai. Savo tikslus pasiekėme: kariūnas Laurynas Saltonas individualioje įskaitoje tarp 33 dalyvių užėmė 1-ąją, Modestas Rudys – garbingą 8-ąją, o Justas Šukevičius – 10-ąją vietą. Mūsų lūkesčiai buvo įgyvendinti, nes tarp 11-os šiose varžybose dalyvavusių šalių Lietuvos komanda, nusileidusi tik Olandijos karališkosios jūrų akademijos nariams ir Čekijos Respublikos komandosams, bendroje įskaitoje liko 3-ia, ir tai, žinoma, yra įspūdingas rezultatas.

Ši išvyka į Vokietijoje surengtas varžybas paliko neišdildomus įspūdžius. Grįžome pavargę, bet laimingi, dar pozityvesni, įgiję naujų žinių ir neįkainojamos patirties, kurią galėsime pritaikyti studijuodami Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje.

ŠOKTE MARŠ – kariūnų vieša paslaptis

Šokių kolektyvo narė Eglė MARKELIONYTĖ

Lietuvos karo akademijos šokių kolektyvas „Šokte marš“ jau ne pirmus metus drebina Akademijos parketą. Tvarkingos uniformos, rimti vyrų veidai, žavios šypsenos ir gražiomis suknutėmis pasidabinusios merginos koncertuose džiugina žiūrovų akis. Smalsu – kas gi jie tokie?

Šokių kolektyvo pavadinimas kilo suderinus dvi, atrodo, visiškai skirtingas sferas – Karo akademijos ir šokio disciplinas. Rezultatas – skambus ir padrašinantis moto, kuriuo vadovaujasi kiekvienas jo narys. Žmonės, susirinkę iš skirtingų Lietuvos miestų, yra suvienyti vienos aistros – aistros šokiui, muzikai ir energingam gyvenimui. Po sunkios darbo dienos, įtemptų mokslų ir nesibaigiančių paskaitų muzikos ritmas išjudina kiekvieną. Atrodo, kad po viso to stoti ant parketo bus sunku, tačiau ne per vienus metus pasiekti rezultatai rodo, kad šokti gali kiekvienas norintis. Du kartus per savaitę rengiamos intensyvios repetitijos, mankštos ir nuolatinis judesių tobulinimas atsi- perka. „Šokte marš“ gali didžiulius, nes

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos vardą garsina ne tik savo šalyje, bet ir už jos ribų. Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Ignalina, Visaginas, Nida ir Suvalkai – tik keli miestai, kuriuose praužė kolektyvas.

Tai komanda ne tik šokių aikštelėje, bet ir gyvenime. Kad pomėgis neatrodytų kaip darbas, reikia atrasti pusiausvyrą, todėl kartais kolektyvo repetitijos persikelia ir į netradicines erdves. Susitikus visiems parke, gėlėta pieva – puikiausia vieta šokti, nuvykus prie jūros, pasitarnauja pajūrio smėlis, prie ežero – tiltelis tampa geriausia scena, o besimaudantys žmonės – entuziastingiausiai žiūrovais. Šokėjus vienija ne tik šokis, bet ir draugystė. Būtent tai ir stiprina „Šokte marš“ komandą. Svarbu išmokti

judėti ne tik pačiam, bet ir visiems kartu, kad būtų atskleista šokio idėja ir meno kūrinys išvystytų dienos šviesą.

Gabrielė Gaškauskaitė, šokių kolektyvo narė, sako: „Prisijungti prie „Šokte marš“ kolektyvo buvo vienas geriausių sprendimų ne tik dėl to, kad man labai smagu šokti, bet ir dėl to, kad mane supa puikūs draugai. Manau, kad kiekvienas būrelis man pritartų. Tikimės, kad kartu būsime dar ilgai ir su kiekvienais metais tobulėsime, judėsime pirmyn, nes mūsų komanda lyg šeima – sauganti, prajuokinti, užjaučianti, palaikanti ir, žinoma, išjudinanti.“

Kolektyvą šiuo metu sudaro beveik 20 aktyvių narių ir jų gretos vis gausėja. Tikimės, kad su šypsena ir užsidegimu „Šokte marš“ dar ilgai žygiuos kartu!

STUDIJOS Brno gynybos universitete

Bastl LUKÁŠ

Brno gynybos universitete diena prasideda rytine komanda 7.00, paskaitos – 8.00 val. Paskaita trunka 90 min., pertrauka – 20 min. Kiekvieną semestrą mokomės skirtingų dalykų, išskyrus fizinį rengimą ir užsienio kalbas, kurias 5 semestrą galime rinktis – prancūzų arba vokiečių. 13.10 – pietų pertrauka, po jos 14.30 prasideda paskutinė paskaita. Vėliau – laisvas laikas, kurį galime skirti savo pomėgiams iki 7.00 ryto. Penktadieniais paskaitos baigiasi 13.30.

Kartą per savaitę, dažniausiai penktadieniais, 6.30 būna rytinis patikrinimas. Mūsų universitete studijų programos labai įvairios. Studijuojame 3 mėnesius, o po to – mėnuo skiriamas egzaminams. Dažniausiai laikome 3 egzaminus, kiti dalykai vertinami kreditais. Po sesijos vasarą atostogaujame ir mėnesį dalyvaujame karinio rengimo užsiėmimuose.

Pirmuosius 3 studijų metus mokomės bendrųjų dalykų, tokių kaip teisė, ekonomika, vadyba, matematika ar statistika. Trečiaisiais studijų metais vyksta karinės praktikos varžybos, kuriose varžomės dėl fizinės ištvermės (žygiuojame ir bėgame su svoriais ir pan.), karybos žinių (pvz., topografijos) ir lyderystės. Visi šie testai trunka 3 dienas, bet jų rezultatai daro didelę įtaką specializacijos pasirinkimui.

Trečiųjų studijų metų pabaigoje sudaromas visų studentų sąrašas – nuo geriausio iki blogiausio pagal karinio rengimo, lyderystės, metinio įvertinimo, anglų kalbos egzamino, mokykloje surinktus balus ir karinės praktikos varžybų rezultatus. Tada renkames specializaciją – rekognoskuotės, pėstininkų, inžinerijos, artilerijos, žvalgybos ar medicinos dalinio vado arba vieną iš žmogiškųjų ir finansinių išteklių arba logistikos sričių.

Alvydas ŽILINSKAS

DIPLOMAI minint Valstybės dieną

2018 m. liepos 5 d. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos ramovėje iškilmingai buvo įteikti diplomai išstęstinių magistrantūros ir bakalauro studijų absolventams.

2016 m. į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos išstęstines karinės diplomatijos magistrantūros studijas buvo priimti 7 kariai, visuomenės saugumo ir gynybos – 15 karių, žmonių išteklių vadybos – 15 karių.

Ne visiems iš 37 pradėjusių magistrantūros studijas karių teko džiaugtis magistro diplomais, dalis jų, neatlaikę didelio intensyvaus studijų ir tarnybos krūvio, laikinai jas nutraukė.

Akademijos viršininko įsakymu 4 sėkmingai baigusiems išstęstines magistrantūros studijas kariams buvo įteikti politikos mokslų, 12 – visuomenės saugumo, 7 – žmonių išteklių vadybos magistro diplomai.

Geriausiais pažymiais buvo įvertinti plk. ltn. Arno Mikailo karinės diploma-

tijos studijų programos magistro darbas tema „Rusijos hibridinis karas ir jo implikacijos Lietuvos saugumui“, srž. mjr. Gedimino Indrašiaus visuomenės saugumo ir gynybos studijų programos magistro darbas tema „Žmogiškojo potencialo ugdymo vaidmuo užtikrinant šalies gynybą šiuolaikinių grėsmių akivaizdoje: Specialiųjų pajėgų atvejis“ ir kpt. Tomo Malakausko žmonių išteklių vadybos studijų programos magistro darbas „Komandų efektyvumo tyrimas šauktinių karinio ciklo metu: LK Vaidoto mechanizuotojo pėstininkų bataliono atvejis“.

Be jau minėtų magistrantūros studijų absolventų, diplomai buvo įteikti ir bakalauro studijų absolventams.

2013 m. į išstęstines personalo vadybos (nuo 2014 m. – gynybos ir viešojo

vadyba) bakalauro studijas buvo priimta 20 karių, tačiau po 4,5 metų atkaklių, daug pastangų ir atsidavimo pareikalavusių studijų diplomai buvo įteikti tik 11 sėkmingai jas baigusių absolventų. Kiti pareiškė norą laikinai arba visiškai nutraukti studijas.

Geriausiu pažymiu buvo įvertintas srž. mjr. Remigijaus Katino bakalauro darbas tema „Puskarininkų lyderių rengimo sistemos asimetrinio karo veiksmams analizė“.

Giedrės Maksimovicz nuotraukos

Atrodo, dar taip neseniai buvo paskelbti 2018 metų priėmimo į studijas Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje rezultatai, o jau ruošiamės kitų metų, 2019-ųjų, priėmimui.

Mokslo ir studijų įstatymas kelia aukštus reikalavimus tiek stojantiejiems į aukštąsias mokyklas, tiek aukštosioms mokykloms, ir kasmet šie reikalavimai aukštajam mokslui tik auga.

Kai kurie moksleiviai tikriausiai jau yra apsisprendę dėl būsimų studijų, kiti – dar galvoja, kokią profesiją pasirinkti, kuri specialybė užtikrins jiems perspektyvią ateitį. Todėl jau dabar norime pristatyti naujoves, kurios lauks stojančiųjų į Lietuvos karo akademiją 2019 metais.

Kokias studijų programas siūlo LKA?

Būdama išskirtinė mokymo įstaiga, Lietuvos karo akademija (LKA) orientuojasi į valstybės poreikius ir kokybiškas studijas. Vykdydami šią misiją, kitais metais abiturientams siūlome pasirinkti vieną iš trijų bakalauro studijų programų – **GYNYBOS TECHNOLOGIJŲ VADYBOS** (specializacijos: Informacinės technologijos, Logistika), **NACIONALINIO SAUGUMO IR GYNYBOS** (specializacijos: Saugumo institucijų valdymas, Grėsmių nacionaliniam saugumui prevencija), **TARPTAUTINIŲ SANTYKIŲ** (specializacijos: Regionų studijos, Tarptautinio saugumo studijos). Pradedant šeštuoju semestru, suteikiama galimybė tolesnėms studijoms rinktis vieną iš dviejų programoje siūlomų specializacijų.

Įgyvendinant studijų programas nuolat organizuojami tarptautiniai studentų ir dėstytojų mainai. Trečdalis kiekvienos programos mokomųjų dalykų Akademijoje bus dėstomi anglų kalba, kariūnams dėstys taip pat ir užsienio pasaulyje pripažinti savo srities profesionalai.

Kokie reikalavimai keliami stojantiesiems į LKA?

Stojantieji į Akademią turės būti išlaikę lietuvių kalbos ir literatūros, užsienio kalbos ir matematikos brandos egzaminus. Papildomai išlaikytas istorijos brandos egzaminas suteiks galimybę pretenduoti į visas Akademijos siūlomas studijų programas.

Iki 2019 m. sausio 1 d. bus priimtas sprendimas dėl mažiausio stojamojo balo.

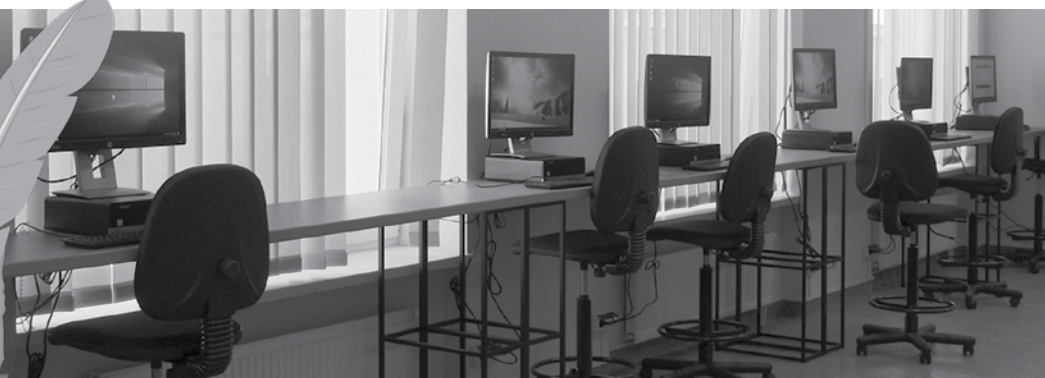
Kodėl verta stoti į LKA?

Planuojant savo ateitį, renkantis savo svajonių studijas, nemažiau svarbu pasidomėti ir kitais aukštosios mokyklos, kurioje ketinama studijuoti, privalumais. O Lietuvos karo akademijos kariūnams suteikiamos garantijos ir kiti privalumai yra akivaizdūs: studijos finansuojamos iš valstybės biudžeto; kariūnai gauna visišką valstybės išlaikymą (yra aprūpinami gyvenamąja patalpa, maistu, apranga, kario ekipuote, jiems atlyginamos kelionės išlaidos); kariūnams suteikiamos visos karių socialinės garantijos (teikiamos nemokamos sveikatos priežiūros paslaugos, mokamos kompensacijos dėl sveikatos sutrikimo, suteikiamos atostogos); jie naudojami puikia Akademijos infrastruktūra; kariūnams mokama stipendija nuo 140 iki 250 Eur, taip pat jie gali pretenduoti į vardines stipendijas; ne studijų metu kariūnai gali užsiimti savo mėgstama veikla (sportuoti, šokti, dalyvauti chore, savanoriauti); sėkmingai baigusiems Akademią absolventams suteikiamas leitenanto laipsnis, garantuojama tarnybos vieta Lietuvos kariuomenėje, mokama vienkartinė išmoka nuo 440 iki 970 Eur.

Kiti reikalavimai stojantiesiems

Svarbu paminėti, kad jau vyksta registracija atlikti profesinio tinkamumo testą. Kandidatai atlikti profesinį tinkamumo testą bus kviečiami nuo 2018 m. lapkričio 5 d., o jį atlikusieji – siunčiami į Karo medicinos ekspertizės komisiją, kur bus patikrinta stojančiojo sveikata ir priimtas sprendimas dėl jo tinkamumo studijuoti Akademijoje. Taip pat kandidatai bus tikrinami dėl teisės dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, žymima slaptumo žyma „Riboto naudojimo“, suteikimo.

Akademijos
skaityklos
laukia
JŪSŪ!

STUDIJUOK!

SIŪLAMOS
TRYS
BAKALAURO
STUDIJŲ
PROGRAMOS

GYNYBOS TECHNOLOGIJŲ VADYBA

NACIONALINIS SAUGUMAS IR GYNYBA

TARPTAUTINIAI SANTYKIAI

SKAMBINK TELEFONAIŠ:

Studijų skyriaus tel. (8 5) 210 3597
Atrankos centro tel. (8 5) 212 7092
arba RAŠYK el. p. priemimo.komisija@mil.lt

DAUGIAU INFORMACIJOS IEŠKOK

WWW.LKA.LT

Kpt. L. Požeros nuotrauka